Jaargang 111. Dingsdag, 10 Februarij 1852. No. [illegible]

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NOTIFICATIE.

De GEDEPUTEERDE STATEN van de Provincie *Groningen*, —

Gelet op den inhoud van art. 78 der wet van den 4den Julij 1850 (*Staatsblad* no. 37), —

Noodigen bij deze de Inwoners van deze Provincie uit, om, zoo zij elders dan in de Gemeente hunner Inwoning, in de **RIJKS DIRECTE BELASTINGEN**, zoo in **OPCENTEN** als in **HOOFDSOM** (met hunnen aanslag in de Gemeente hunner inwoning), tot een gezamentlijk bedrag van meer dan **f 450—00** zijn aangeslagen, daarvan **onverwijld**, en **uiterlijk voor den eersten April aanstaande**, aan den VOORZITTER van den RAAD hunner GEMEENTE te doen blijken.

GRONINGEN, 5 Februarij 1852.

De Gedeputeerde Staten voornoemd:
VAN LIMBURG STIRUM.
Ter ordonnantie van dezelven:
ALBERDA.

NOTIFICATIE.

De STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen*, —

Ontvangen hebbende eene missive van ZIJNE EXCELLENTIE den MINISTER van BINNENLANDSCHE ZAKEN van den 5den dezer maand, litt. A (2e afd. Binnenlandsch Bestuur), waarbij wordt te kennen gegeven, dat Z. M. de KONING verlangt, dat er ook dit jaar geene **OPENBARE FEESTPLEGTIGHEDEN** ter gelegenheid van Hoogstdeszelfs **VERJAARDAG** zullen plaats hebben, met verzoek, om, even als in vorige jaren, zorg te dragen, dat aan het verlangen van Z. M. worde voldaan, —

Brengt het bovengemeld verlangen van Z. M. den Koning bij deze ter kennis van het Publiek.

En zal deze Notificatie worden geplaatst in het *Provinciaal Blad*, mitsgaders in de *Provinciale Groninger* en *Groninger Couranten*.

GRONINGEN, 9 Februarij 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd:
VAN LIMBURG STIRUM.

VERPACHTING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* te verpachten, voor den tijd van één jaar:

Het **VERLAATSGELD** van het VERLAAT aan het *Damsterdiep*.

De Voorwaarden, naar welke deze Verpachting zal plaats hebben, zullen, van heden, ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen.

De op zegel gestelde Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig art. 23 der Voorwaarden, moeten, vóór of uiterlijk op DINGSDAG, den 10den Februarij 1852, aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele Toewijzing aan den hoogsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op WOENSDAG den 11den Februarij 1852, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 26 Januarij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING BIJ INSCHRIJVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het **BOUWEN** van eene **OPHAALBRUG** over de **HOOFDVAART** genoemd het ***STADS MUSSEL-KANAAL***, in de Provincie *Groningen*, Gemeente *Onstwedde*, bij den Musselstroom, ten einde de verbinding daar te stellen van den Rijweg van *Onstwedde* naar *Valthe*.

De Voorwaarden, waarnaar deze Aanbesteding zal plaats hebben, zullen veertien dagen bevorens ter lezing liggen: ter STADS SECRETARIJ; te *Groningen*, in *den Doelen*, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, Wedw. BONTEKOE, TEN HAVE en de Wedw. DE JONGE, allen aan de Groote Markt; den Kastelein TIDDENS, in *de Beurs*, aan de Vischmarkt; voorts bij den Kastelein PLAAT, in het *Blaauwe Paard*; bij den Kastelein VISSER, in *de Zon*; bij den Kastelein HOLSHEIMER, op den hoek van het Ameland; in de *Stads Herberg* en in de *Slingerij*, buiten de Apoort; bij den Kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARTUM, in *de Altena*; te *Zoutkamp*, bij den Kastelein KNOL; te *Warfhuizen*, bij de Wedw. ELINGA; te *Winsum*, bij de Wedw. WIERSEMA; te *Onderdendam*, in het GEMEENTEHUIS en in het ZIJLVESTERHUIS; te *Bedum*, bij de Wedw. J. J. WEG; te *Appingedam*, bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl*, bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de Wedw. WEITS; te *Ten Boer*, in het GEMEENTEHUIS; te *Termunterzijl*, bij den ZIJLWAARDER; te *Martenshoek*, bij de Wedw. MEURS; te *Zuidbroek*, bij den Kastelein BUINING; te *Winschoten*, bij de Wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans*, bij den Kastelein SMIT; te *Veendam*, in het GEMEENTEHUIS; te *Grijpskerk*, bij den Kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn*, bij de Wedw. OSSENTJUK; in de *Wildervank*, in het Huis *Barreveld*; op het *Stads Kanaal*, bij den Verlaatsmeester DRENTH, en te *Onstwedde*, in het GEMEENTEHUIS; terwijl nadere Inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER, den Opzigter J. UNIKEN, te *Wildervank*, en den Adsistent-Opzigter J. E. UNIKEN, te *Stads Kanaal*.

De op zegel geschrevene Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig art. 11 der Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op VRIJDAG den 20sten Februarij 1852 aanstaande aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele Toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op ZATURDAG den [illegible]sten Februarij 1852 aanstaande, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 26 Januarij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de **LIJST** van de voor het jaar 1852 bevoegd erkende **BEOEFENAREN** van de onderscheidene **TAKKEN** der **GENEESKUNST** in deze Provincie, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing ligt.

GRONINGEN, 9 Februarij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Gemeentebestuur van Groningen:
HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis, dat zij ontvangen hebben eene klagte van den Heer LUITENANT-KOLONEL, Eerstaanwezenden INGENIEUR te *Groningen*, inhoudende, dat er MISBRUIKEN plaats hebben op **'s RIJKS MILITAIRE GRONDEN**; dat namelijk op STROOKEN GRONDS, tusschen den BINNENTEEN der WALLEN gelegen en blijkens de gestelde grenspalen tot 's RIJKS MILITAIR TERREIN behoorende, door de bewoners der aangrenzende Huizen **LINNEN** wordt **GEBLEEKT** of **ASCH en andere VUILNIS** wordt nedergeworpen; dat daardoor het GRAS verhinderd wordt te wassen en door de VUILNIS op sommige plaatsen de TOEGANG tot de WALLEN als 't ware wordt belet. Zij waarschuwen, naar aanleiding dier klagte, de Ingezetenen dezer Gemeente, om zich te onthouden van deze misbruiken, die schade aan 's Rijks eigendom toebrengen en waardoor de daders, buiten vervolging van wege de militaire Genie, zich blootstellen aan het ondergaan der straffen gesteld op die overtredingen bij het Reglement van Politie en het Wetboek van Strafregt.

En zal hiervan afkondiging worden gedaan in de *Groninger Courant* en mededeeling aan de COMMISSARISSEN van POLITIE, om tegen de overtredingen te doen waken.

GRONINGEN, 2 Februarij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Bij het aangaan van den ZENDELINGS-BIDSTOND in het PEPER GASTHUIS, op den avond van Maandag den tweeden dezer, zijn onderscheidene **BIJBELTJES**, alsmede *der Vierter Band* der *Populaire Weltgeschichte*, *Zweite Auflage*, uit de zakken der Kerkgangers gerold. Zij, die in het geval verkeeren van op deze wijze bestolen te zijn, of wel gedurende den laatsten tijd, bij het aangaan of eindigen der avond-godsdienstoefeningen, **GOEDEREN** zijn kwijtgeraakt, worden uitgenoodigd, zich aan het BUREAU van POLITIE te vervoegen, om de aldaar gedeponeerde, ontvreemde voorwerpen in oogenschouw te nemen, of aangifte van nog onbekende ontvreemdingen te doen.

RAADSVERGADERING.

Woensdag den 11den Februarij 1852, des middags te 12½ uur.

(*Zie de Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

EEN WOORD TOT VERDEDIGING VAN HET ONTWERP VAN WET OP HET ARMBESTUUR.

Ingezonden door *W. GERHARDS*.

Hebt gij al gehoord of gelezen, vroeg mij dezer dagen iemand, die in al wat het Armwezen betreft niet weinig belang stelt, hoe vele adressen van Kerkeraden en Diakoniën bij de Tweede Kamer zijn ingekomen, tegen het onlangs door de Regering aangeboden ontwerp van wet op het Armbestuur? Mijn antwoord was ontkennend. Ik had er niets van gehoord of gelezen, want alleen de *Kerkelijke Courant* van den 23sten Januarij was mij op dien dag onder de oogen gekomen, en daaruit had ik desaangaande niets vernomen, maar wel, dat slechts een paar Joden-bladen, en eenige Regtsgeleerden, die de kerk kennen noch begrijpen, eene poging tot verdediging van genoemd ontwerp gewaagd hebben. Ik ben Jood, noch Regtsgeleerde, maar Christen, en wel een Christen, die een kerkelijk ambt bekleedt, en hoewel ik mij niet beroemen kan en ook volstrekt niet beroemen wil op eene volledige kennis van de kerk, zoo meen ik er toch iets van te weten, en desniettemin waag ook ik het, dat wets-ontwerp meer goed- dan af te keuren, en mij in zoo verre met Joden en Regtsgeleerden gelijk te stellen.

De man, welke mij die vraag deed, noemde mij vervolgens het getal adressen, zoo als het, naar ik meen, in de beide *Groninger Couranten* van l.l. Dingsdag ook is opgegeven, hetwelk echter later nog met 24 is vermeerderd, en ofschoon het mij, na al wat ik daarover vernomen had, en nog dagelijks verneem, niet verwonderde, dat dat getal zoo groot was, zoo wil ik toch niet ontkennen, dat de mededeeling er van een' pijnlijken indruk op mij maakte. Ik dacht, zou het ook welligt waar zijn, wat al die adressanten vreezen? Zou het ook waar zijn, dat die wet althans uit een kerkelijk oogpunt beschouwd, eene allerverderfelijkste strekking heeft, omdat nu reeds 271, zegge 271 kerkelijke collegiën er tegen opgekomen zijn, en zeker, zoo niet allen, dan toch grootendeels misschien, verzocht hebben, dat ontwerp niet in bijzonderheden te verbeteren, maar in zijn geheel te verwerpen. Maar ik dacht daarbij tevens, hoe ligt het soms valt, oppositie tegen het een of ander op te wekken, hoe gemakkelijk het is te petitionneren, en hoe de geschiedenis van ons land aanwijst, dat meer dan eens bij de Staten Generaal eene groote menigte petitiën over ééne en dezelfde zaak is ingekomen, zonder dat die zaak werkelijk goed en in het wezenlijk en waarachtig belang van den Staat was. Ik dacht daarbij tevens: zouden al de personen, welke tot die kerkelijke collegiën behooren en hunne toestemming tot de opzending van een adres gegeven hebben, genoemd ontwerp wel gelezen hebben, genoegzaam er mede bekend zijn, en bevoegd, om er over te oordeelen? Men moet dit natuurlijk vooronderstellen, en toch geloof ik, dat zulks met zeer velen niet het geval is, en dat menige Kerkeraad of Diakonie zich tot het indienen van een adres heeft laten bewegen, eenig en alleen op raad en aandrang van anderen. Maar ook het getal van dezen is groot, en ik ken er onder hen, die aanzienlijke betrekkingen in de kerk bekleeden en die ik hoog acht, al loopen onze gevoelens in dit opzigt dan ook zeer uiteen, en zeggen zij openlijk, (*Prov. Gron. Cour.* van den 20sten en *Gron. Cour.* van den 23sten Januarij l.l.) dat zij niet gaarne ook maar van verre zouden willen gehouden worden voor iemand, die de indiening dezer wet niet op het sterkst en stelligst betreurt. Wie zal het den zoodanigen kwalijk nemen, als zij dat ontwerp op eene krachtige, maar tevens bezadigde en gematigde wijze bestrijden? Immers daartoe zijn zij zedelijk verpligt ter wille van Staat en Kerk. Doch die zelfde zedelijke verpligting rust ook op hem, die in gemoede meent een tegengesteld gevoelen omtrent de strekking dier wet te moeten aankleven. Ook ik vind daarin niet weinig, wat ik gaarne anders wenschte, en ik hoop van harte, dat dit ook bij de beraadslagingen er over veranderd en verbeterd worde, maar toch herhaal ik, wat ik reeds vroeger in de Groninger Couranten zeide, dat het mij meer zou spijten, dat het door de Regering voorgedragen ontwerp verworpen, dan dat het aangenomen en tot wet verheven wierd, omdat ik voor mij niet alleen niet bevreesd ben voor een meerder en streng toezigt van Staatswege op Armbesturen en Armverzorging, zoowel kerkelijke als burgerlijke, maar dit integendeel voor zeer nuttig en heilzaam houde, zoolang het binnen de grenzen blijft, door de wet voorgeschreven, en er in menigerlei opzigt veel goeds van verwacht. Of nu dit toezigt van den Staat volgens meergenoemd ontwerp de grenzen der wet overschrijdt, wil en kan ik niet genoeg beoordeelen, en laat ik gaarne aan meerbevoegden ter onderzoeking en beslissing over. Uit alles evenwel, wat ik er tot dusver over gelezen heb, is mij dit niet gebleken, en daar brave en zeer kundige Regtsgeleerden — Regtsgeleerden, welke daarenboven ook nog al vrij wat kennis van de kerk hebben, en die dus niet behooren tot de zoodanigen, waarvan de straks aangehaalde *Kerkelijke Courant* spreekt, — het tegendeel beweren, zoo schaar ik mij voor alsnog aan hunne zijde, tot dat men mij overtuigend bewijze, dat de Regering in dat ontwerp werkelijk in strijd handelt met de Grondwet, en er op uit is, zoo als men zegt, om het onregt bij meerderheid van stemmen tot regt te verklaren. Ik ben geenszins een blind aanhanger van den minister THORBECKE, zoo als er maar al te velen zijn, doch ik ben evenmin een blind tegenstander van hem, zoo als er misschien niet veel minder zijn. Het goede, dat de man naar mijn oordeel doet, keur ik goed. Het kwade, dat hij verrigt, keur ik af, en daar hij nu, volgens mijne gemoedelijke overtuiging, met het zamenstellen van het Ontwerp van wet op het Armbestuur iets goeds heeft gedaan, hoeveel daarin dan ook wezen moge, dat ik anders wenschte, zoo aarzel ik niet het in bescherming te nemen tegen de harde beschuldigingen, die er tegen ingebragt worden. En ik doe dit nu met een paar woorden door middel dezer courant, omdat daarin vroeger meer dan eens afkeurend over dat werk van het ministerie THORBECKE gesproken is, en er zeker onder hare lezers niet weinigen zijn, die veel belang stellen in den strijd, welke in deze dagen hierover gevoerd wordt, maar hoop, omdat het hier de plaats niet is voor eene uitvoerige bestrijding of verdediging van hetzelve, zoo mogelijk binnen kort meer er van te zeggen in het nieuwe tijdschrift voor het Armwezen, dat onder redactie van de heeren S. BLAUPOT TEN CATE en mr. W. DE SITTER alhier wordt uitgegeven. Ik ben niet dwaas en hoogmoedig genoeg, om te denken, dat mijn oordeel ook maar den minsten invloed zal hebben op de aanneming dier wet, maar ik ben ook niet bang genoeg, om te vreezen, dat hare verwerping veroorzaakt zal worden door eenige honderde adressen, die allen uit dezelfde bron voortkomen.

En welke zijn nu de beschuldigingen, die men tegen dat Wetsontwerp inbrengt? Waarom zien zoo velen de aanneming er van met groote bezorgdheid te gemoet? Men vreest onder anderen, dat dan de private liefdadigheid zal verflaauwen, dat de bijzondere instellingen van weldadigheid zullen verkwijnen, of dadelijk opgeheven en door geene andere vervangen worden. Dan, hoe gegrond die vrees ook schijnen moge, zoo meen ik haar toch, den aard en het karakter onzer natie in aanmerking nemende, voor ongegrond te moeten houden. Het is zoo, de liefde wil dikwijls gaarne verborgen handelen, en zij wil dit met bescheidenheid, nederigheid en overleg. Maar waar staat in het nieuwe Wets-ontwerp geschreven, dat zij dit in 't vervolg niet doen mag? Het is zoo, de liefde wil vrij zijn en laat zich niet dwingen, maar de regte liefde wil en mag toch wel geleid worden en bestuurd, en onder eenig toezigt staan, opdat zij zich niet op eene min gepaste of verkeerde wijze uite en werkzaam betoone, en haar ijver niet vruchteloos of zelfs schadelijk bevonden worde. Hoe? De bijzondere instellingen van weldadigheid zouden na de aanneming van dit Ontwerp verkwijnen of dadelijk opgeheven worden? En waarom? Omdat de Regering daarin aan het gestadig afwisselend personeel van de besturen dier instellingen eenige regels en voorschriften geeft, waarnaar zij zich gedragen moeten, en die, hoe belemmerend ook in zeker opzigt voor die besturen zelve, toch goed en nuttig zijn ter voorkoming van velerlei kwaad, en ter bereiking van het weldadige doel, dat deze inrigtingen zich voorstellen? Neen, wie daarvoor ook vreezen moge, ik vrees er niet voor, en beroep mij op de ondervinding, die men desaangaande in Engeland opgedaan en met veel naauwkeurigheid opgeteekend heeft. Immers, toen in Engeland ten jare 1834 een oppertoezigt van Staatswege op het geheele Armwezen werd ingevoerd, en alle armbesturen ondergeschikt gemaakt werden aan eene centrale commissie, die door den Vorst benoemd en ontslagen wordt, en eene zeer uitgebreide en wetgevende magt bezit, vreesde men daar hetzelfde, en zag men hiervan niets minder te gemoet dan het verflaauwen der private liefdadigheid, het verkwijnen van alle weldadige instellingen en het ophouden van den lust en moed om nieuwe te stichten. Doch het bleek al spoedig, dat die vrees ten eenenmale ongegrond was, en uit bijzondere berigten zoowel als uit de officiële verslagen, die daaromtrent jaarlijks aan het Parlement gedaan worden, zien wij, dat de partikuliere liefdadigheid door dat toezigt van Staatswege niet alleen niet verminderde, maar veeleer vermeerderde, en dat de lust en moed, om de reeds bestaande instellingen van weldadigheid te schragen en nieuwe op te rigten, toenam en grooter werd, naarmate men meer inzag en erkende, dat zulk een toezigt gansch niet overbodig, maar allezins nuttig was (*).

Vooral zijn het de diakoniën, zoo als ik straks zeide en uit het groot aantal adressen blijkt, die tegen het door de Regering ingediende Wets-ontwerp opkomen en bezwaren inbrengen. Zij meenen, dat de wetgever daarin zijn terrein of zijne bevoegdheid te buiten gaat, en beweren, dat de Staat wel het regt heeft, om het gebruik van publieke gelden te regelen, maar niet, om aangaande het geldelijke beheer iets te gebieden of te verbieden aan de uitdeelers en administrateurs van liefdegaven en fondsen ad pios usus. Ook ik ben een groot voorstander van godsdienstige en kerkelijke vrijheid, en hoop dit te blijven. Maar ik zie ook niet in, hoe ik het minder zou zijn, door het voorgedragen Ontwerp meer goed- dan af te keuren; ik zie ook niet in, hoe de gewaarborgde vrijheid en regten der kerk door de algemeene strekking van hetzelve wezenlijk worden aangerand en verkort, en ik meen tegen deze beschuldiging niets beters te kunnen inbrengen, dan hetgeen door den hoogleeraar TYDEMAN te Leiden en de heeren HEEMSKERK en TYDEMAN te Amsterdam daartegen ingebragt is op bl. 42—46 van hunne belangrijke brochure over dat Wets-ontwerp.

„Iedere wet — dus lezen wij daar — beperkt de vrijheid van eenigen of van allen; geene bescherming, ook de zuiverste, onberispelijkste *juris tutela* (de handhaving des regts) is zonder dit denkbaar. Van daar dat in iederen Staat niemand zoo onbeperkt heer en meester over zijne eigendommen is, ja zelfs over zijn onbetwistbaarst eigendom, over zijn' persoon, of hij wordt door de burgerlijke wet, door de policiewetten, door de fiscale wetten veelvuldig belemmerd.

„Het gebruiken, het verpanden, het vervreemden, het wegschenken van zijn eigendom, het verhuren van zijn' arbeid, het aangaan van verbindtenissen staat hem slechts onder zekere voorwaarden vrij, is hem onder zekere omstandigheden ontzegd; wanneer het algemeen nut op wettelijke wijze geconstateerd het vordert, moet hij zijn geheele eigendom afstaan; wanneer hij, zonder eenige wet overtreden of iemand onregt aangedaan te hebben, zijn goed verspilt, kan hem het geheele beheer daarover worden ontnomen, in zijn eigen belang en dat zijner erfgenamen; wanneer hij sterft en over zijn eigendom op zekere wijze beschikt, komt de wet tusschen beide en verdeelt zijne nalatenschap geheel anders. Dit alles betreft nu den enkelen mensch, op dien leeftijd, waarop de wet hem voor bekwaam houdt, om zijne zaken te regelen, en zijn verstand volkomen meester. Hoe veel meerdere beperkingen legt de wet op aan de maatschap; aan het zedelijke ligchaam, aan vereenigingen van personen, die noodwendig door anderen moeten handelen en somtijds onderling van wil en meening verschillen! Nog hoeveel meerdere aan hen, die een wettelijk erkend beheer geheel voor anderen en zonder er zelve belang bij te hebben, uitoefenen! Hoe is iedere schrede van den voogd, van den curator, van den vertegenwoordiger van afwezigen belemmerd en bezet met voorzorgen tegen alle mogelijke misbruiken! 't Spreekt van zelf, dat de wetgever daarin veel te ver kan gaan en zijn doel voorbijloopen,

(*) Men leze hierover het belangrijk werkje: De Engelsche Armen-wetten, naar inhoud en werking geschetst door Mr. AUG. PHILIPS. Leijden en Amsterdam bij J. H. GEBHARD en Comp. 1851.

maar wie heeft nog ooit de deugdelijkheid van het beginsel ontkend?

»Nu stelt zich te midden eener zoodanige maatschappij tegenover den wetgever eene Diakonie, zoo als wij ze in grooten getale en gaarne in Nederland ontmoeten; dat is, een gezelschap van achtenswaardige mannen, die uit liefde voor hunne arme geloofsgenooten de taak op zich hebben genomen, om deze te verzorgen uit de vermakingen en geschenken, die hun tot dat einde zijn toevertrouwd; wij laten de gesubsidiëerde Diakoniën voor het oogenblik rusten; dit gezelschap verlangt openlijk en met luiderstemme boven en buiten de wet te zijn. »Wij zijn," dus luidt zijne taal, »geene zaakgelastigden van u, Regering! noch van uwe arme burgers; wij hebben om een Godsloon eene magtiging op ons genomen van Christelijk- (of Joodsch-) gezinde weldadige geloofsgenooten, om noodlijdenden voor gebrek te behoeden door aalmoezen, en te gelijk tegen onzedelijkheid en ongodsdienstigheid bij die noodlijdenden te waken; gij hebt u met dat heilige werk niet te bemoeijen; als gij ons onze administratiën ontneemt, schendt gij het eigendomsregt; als gij ons tot openbaarheid wilt dwingen, schendt gij de geheimen der kerk; als gij wilt voorschrijven, hoe wij ondersteunen of niet ondersteunen moeten, schendt gij de burgerlijke vrijheid; als gij wilt, dat wij, op eene bij de wet voorgeschrevene wijze, verantwoording zullen doen, zaait gij wantrouwen en vergeet den eerbied, aan onze belangelooze liefde verschuldigd; buitendien zouden alleen de gevers der aalmoezen verantwoording van ons kunnen eischen."

» Zoude dan de wetgever op deze taal niet in dezer voege kunnen antwoorden? » Buiten twijfel, Eerwaarde Heeren! beheert gij de u toevertrouwde gelden en goederen, ja ook eenigermate de personen uwer gealimenteerden, als zaakverzorgers uwer liefdadige geloofsgenooten; maar zonder dit tegen te spreken en zonder u in dat liefdewerk te willen belemmeren, mag ik daarvoor toch eenigermate mede zorgen. Hoe? zult gij de éénige beheerder van eens anders goed zijn, die volstrekt vrij is in dat beheer? aan geenerlei toezigt of voorzorg gebonden, al wildet gij in één jaar uw kapitaal verteren of u in gewaagde speculatiën begeven? Het toezigt op uwe verantwoording kan ik niet geheel en in alle gevallen aan uwe aalmoesgevende geloofsgenooten overlaten, want deze kunnen dat toezigt persoonlijk en gezamenlijk niet uitoefenen, en individueel zijn zij er onbevoegd toe; buitendien, al is het door u beheerde goed nog geen regtstreeksch *eigendom der armen*, het is toch voor hen bestemd, en dus door die uitsluitende bestemming *armen-goed.* Voor die armen, wien ik geen burgerlijk eischbaar regt tegen u wil geven, treed ik als oppervoogd op, even als bij iedere litigieuse zaak voor ieder minderjarige of afwezige. Een nog meer onmiddellijk staatsbelang noopt mij om te willen weten, wat gij met het u toevertrouwde geld doet (dat nimmer uw eigendom was, en waarvan ik dus uw eigendomsregt niet kan schenden); het is dit, dat indien het soms gebeurde, dat gij uit menschelijke zwakheid of dwaling, door het onthouden van onderstand, waar die noodig was, of door dien te geven, waar hij schadelijk was, de armoede deedt vermeerderen in plaats van ze te verminderen, alsdan mijne taak, èn als algemeen armverzorger èn als handhaver van regt en vrede, zoude worden verzwaard en bemoeijelijkt, en dat, als gij niet kondet toekomen, gij u ten eerste tot mij zoudt wenden om òf uwe te kas te stijven, òf een deel van uwen armenlast over te nemen; eindelijk, omdat, wien gij verstoot, ik, in 't belang der openbare orde, mij soms wel zal moeten aantrekken. Openbaarheid eindelijk uwer handelingen, voor zoo verre die mogelijk zij, wensch ik, omdat het in het belang van *alle* burgers is, de bestaande kwaal der armoede en hare hulpmiddelen van nabij te kennen, en omdat in het algemeen openbaarheid een waarborg is tegen zeer vele misbruiken. Maar gij hebt kerkelijke reglementen, die u regelen voorschrijven; welnu! eerbiedigt ze, voor zoover ze niet met mijne voorschriften in strijd zijn, en dit zoude niet anders kunnen plaats hebben, dan wanneer zij het kerkelijke gebied te buiten gingen, want ik voor mij zal mij wel wachten, op het gebied van de kerk zelve, van het *geloofsleven* te treden. Gij verantwoordt u aan een ander kerkelijk collegie of gezag? Van sommigen uwer is dit waar; van anderen in het geheel niet; maar wat doet het ter zake? Dat kerkelijk gezag heeft uit zijnen aard slechts kerkelijke middelen van bedwang tegen onwil of nalatigheid. Laat het Staatsgezag daarnevens staan met meer materiële middelen! Waar geen onwil of nalatigheid is, behoeft ook geen vrees of wantrouwen te bestaan. Nooit kan door openbaarheid geweld aan het geweten der armverzorgers worden gedaan; immers de Godsdienst moge gebieden, „dat de linkerhand niet wete, wat de regterhand *geeft*," nimmer gold dat gebod van het *besteden* en verantwoorden van toevertrouwd geld. Acht u dus niet te hoog verheven, om aan mijne wet onderworpen te zijn, voor zoover het Staatsbelang of het belang der armen het vordert; zijt gij vroom en wijs, en weet gij alles het beste, bedenkt, dat bijna alle wetten voor de afwijkingen der boozen, dwazen en onkundigen werden gemaakt; acht gij u vernederd door mijne voorzorgen, weest dan de minsten om der zwakke broederen wille, of liever: onderwerpt u, zoo als alle eerlijke, naauwgezette menschen, zelfs aan die voorschriften, die uit mistrouwen tegen de oneerlijken en zorgeloozen gemaakt zijn."

Ziedaar, geachte Heeren Redacteuren der beide *Groninger Couranten*, het een en ander betrekkelijk het dezer dagen hier en elders in ons land zoo veel besproken onderwerp. Mogt gij er eene plaats voor over hebben in uwe dagbladen, dan hoop ik, dat het ten minste die uitwerking hebbe, dat zij, die waarlijk belang stellen in eene betere regeling van het Armwezen hier te lande, er door aangespoord worden, om het aanhangig Wets-ontwerp op het Armbestuur onpartijdig en onbevooroordeeld te lezen. En wat overigens het lot van hetzelve ook worden moge, ik wensch van harte, dat zoowel de mogelijke verwerping als de vermoedelijke aanneming er van strekken moge tot heil van ons land.

GRONINGEN, 6 Febr. 1852.

Letternieuws.

DS. C. VAN SCHAICK, *Feestrede over* I Samuel XII vs. 24, *bij gelegenheid der Inwijding van het Kerkgebouw in* 't Hollandsche Veld, *den 26sten December* 1851. Te *Assen*, bij J. O. VAN HOUTEN, 1852.

't Is op veler wensch, dat de eerw. VAN SCHAICK deze feestrede in het licht gaf, — en velen zullen hem daarvoor dankbaar zijn.

't Is een der laatste woorden tot ons van den leeraar, die op het punt staat den vaderlandschen bodem te verlaten, om in ver verwijderde streken zijne rustelooze werkzaamheid, tot heil van Kerk en Staat over te brengen.

Wat VAN SCHAICK was niet enkel voor zijne gemeente, maar voor ganch Drenthe, maar voor het geheele vaderland en deszelfs gansche Christelijke kerk, weet ieder. En ook deze feestrede geeft daarvan getuigenis: niemand toch heeft meer geijverd, dat ook op *'t Hollandsche Veld* het woord des levens wierd verkondigd in een daarvoor bestemd kerkgebouw, dan de prediker in woord en daad, wien dan ook het houden der inwijdings-feestrede gewis regtmatig toebehoorde.

Wij wenschen ook deze zijne rede vele en belangstellende lezers, en bidden den vertrekkenden landgenoot Godes besten zegen toe op zijn nieuwen levensbaan, met den wensch, dat zijne pogingen ook in de nieuwe wereld even heilrijke gevolgen mogen hebben, als daaraan in het oude vaderland mogt te beurt vallen.

Kerknieuws.

Door den kerkeraad der Herv. gemeente te Harderwijk, is uit het vroeger medegedeelde 6tal van predikanten, gemaakt het volgende 3tal: dd. *Verhoeff*, te Sluis; *Slothouwer*, te Huizen; *Broedelet*, te Monnikkendam; en is daaruit beroepen de weleerw. z. gel. heer *Verhoeff*, predikant te Sluis.

— Ds. *J. A. Ruijs*, pred. te Veenendaal (klassis Wijk), heeft voor de beroeping naar de gemeente van Wons en Engwier bedankt.

— Tot pred. bij de Chr. Afgescheiden gemeente te Bolsward is op nieuw beroepen ds. *J. L. Epping*, thans te Nieuwe Pekela.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 4 Febr., kapit. *Kuiper* Vijf Gezusters, van Sunderland; *Dirks* Vr. Fenna, van Emden. — Te Maassluis den 5 Febr. op de reede teruggekomen, ... Twee Gezusters, bestemd naar Yarmouth. — Te Sijra den 26 Jan., *Huizing* Geertruida en den 27sten *Zeijlinga* Agatha, beide van Amsterdam. — Te Gibraltar den 23 Jan., *Nijmann* Louise, van Whisbij. — Te Cadix den 25 Jan., *de Winter* Margaretha, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 3 Febr., *Bossinga* Amicitia, van Liverpool. — Te Hamburg den 4 Febr., *Boelens* Vriendschap, *Koops* Vrouw Grietje en *Gust* Vrouw Margaretha, alle 3 van Bremen; *de Jonge* Ida, van Amsterdam.

Binnengekomen te Texel den 7 Febr., kapit. *Duinker* Zeemanshoop, van Soerabaya. — Te Vlissingen den 6 Febr., *Schuur* Agatha, van Bordeaux. — Te Triest den 1 Febr., *van der Laan* Jacoba Alida, van Rotterdam. — Te Napels den 24 Jan., *Schuur* Ena Elisabeth, van Amsterdam.

In lading te Londen den 5 Febr., kapit. *Jonker* Janneke, naar Amsterdam.

Zeilklaar te Baijonne den 31 Jan., kapit. *Hasewinkel* Albertina, naar Antwerpen.

Vertrokken van Amsterdam den 5 Febr., kapit. *Molenaar* Margaretha, naar Newcastle; *de Jonge* Elisabeth, naar Hamburg; den 7den *Helmers* Hendrika Elisabeth en *Vlas* Hendrika, beide naar Hamburg. — Van Maassluis den 4 Febr., *de Jong* Twee Gezusters, naar Yarmouth. — Van Falmouth den 30 Jan., *Upmeijer* Alberdina, van Girgenti naar Liverpool, dezelve is den 1 Februarij uit zee teruggekomen. — Van Ipswich den 3 Febr., *Bernardus* Agatha Hendrika, naar Newcastle. — Van Tonningen den 29 Jan., *van den Berg* Gerdina, van Dantzig naar Londen; den 4 Febr., *Pott* Lydia, van Koningsbergen naar Londen.

Vertrokken van Valparaiso den 1 Dec., kapit. *de Vries* Ceres, naar Panama. — Van Bordeaux den 3 Febr., *Weyland* Zwijger, naar Rotterdam. — Van St. Nazaire den 3 Febr., *Goosens* Cornelis, naar Rotterdam. — Van Cardiff den 5 Febr., *Sietzema* Vier Gebrs. Veenhoven, naar Galatz. — Van Yarmouth den 4 Febr., *van der Veen* Vrouw Anske, naar Harlingen.

DELFZIJL, 7 Februarij Binnengekomen den 6 Febr., kapit. *Klok* Gesina Dorkina, van Emden naar Londen, met verhitte lading; moet lossen om te reparen; *Haidhoff* Henderika, van Emden naar Amsterdam.

HARLINGEN, 7 Februarij. Binnengekomen den 3 Febr., kapit. *Munneke* Baudina, van Londen. — Vertrokken den 2 Febr., kapit. *Klein* Eendragt, naar Engeland

ZOUTKAMP, 8 Februarij. Vertrokken den 5 Febr., kapit. *Schuur* Jacoba Gesiena, van Dordrecht naar Bremen.

QUEBEC, 16 Januarij. Het schip Aberdeen, kapt. *Dunn*, van hier den 15den November naar Gloucester vertrokken, is eenige dagen daarna bij Kamonraska gestrand en den 10den Januarij door het ijs weggedreven, zonder dat men sedert dien tijd iets van hetzelve vernomen heeft.

CHRISTIANSUND, 17 Januarij. Eene den 7den dezer van Solvaer, naar zee gezeilde Nederlandsche kof, van Drontheim, met Haring naar de Oostzee bestemd, is waarschijnlijk in den storm van den volgenden nacht verongelukt; zijnde op Smolen en omliggend strand, stukken wrakhout aangedreven, waarbij een stuk van eene roef, die afkomstig van eene kof schijnt te zijn.

ANTWERPEN, 5 Februarij. Het schip Marie Amélie, kapt. *Klok*, van Antwerpen naar Newyork, met schade te Ramsgate binnengeloopen, had, volgens brief van daar van den 2den dezer, de reparatie geëindigd, de lading weder ingenomen en lag gereed om met de eerste gunstige wind de reis voort te zetten.

— Volgens brief van Texel van den 5den dezer, was aldaar dien morgen door eene Texelsche Loodsschuit aangebragt, kapt. *J. J. Baumann* en twee man der equipage van het Hannoversche kofschip Twee Gebroeders, van Leer naar Londen gedestineerd, in de Eijerlandsche gronden verbrijzeld. Bovengemelde kof was in den avond van den 31sten Januarij, door de Deensche brik Dannebrog, van Newcastle naar Braziliën overgezeild, doch had het volk van eerstgemelde bodem zich op de brik gered en was daarvan door de loodsschuit overgenomen.

216ste STAATSLOTERIJ.

Trekking der Derde Klasse.

2de Lijst. No. 14079 een prijs van *f* 25,000. No. 7894 een prijs van *f* 1250. No. 19901, 13165, 10645 en 15987 ieder een prijs van *f* 1000. — *3de Lijst.* No. 8331 een prijs van *f* 5000. No. 4682, 8968 en 11204 ieder een prijs van *f* 1000. — *4de Lijst.* No. 2545 een prijs van *f* 1250. No. 2941 een prijs van *f* 1000.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 9 Februarij 1852, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 6 *Februarij*.

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ *f* 5,25	Bl. Voer 40 ℔ *f* 2,85
Oude Bak 72 ℔ *f* 7,75	Veen 64 » » 5,15	Zw. Voer 36 » » 2,35
	» 66 » » 5,45	» 38 » » 2,50
N. Oml. 68 » » 6,60	N. GERST.	» 40 » » 2,65
» 70 » » 7,10	Winter 56 ℔ *f* 5,00	BOONEN.
» 72 » » 7,60	» 58 » » 5,30	Paardeb. *f* 4,50tot*f*5,75
» Old. 68 » » 6,40	» 60 » » 5,60	
» » 70 » » 6,80	Zomer 56 » » 4,70	ZADEN, ENZ.
» » 72 » » 7,30	Knobbe 58 » » 5.00	Gr. Gort p. m. *f* 7,75 *f* 8
ROGGE.	» 60 » » 5 05	Par. 100 N. ℔ *f* 10,75 *f* 13
N. Inl. 66 ℔ *f* 6,75	» 62 » » 5,35	Kools. *f* 8,50 a *f* 9,15
» » 68 » » 7,05	N. HAVER.	Oostfr. *f* 9,25,40
» » 70 » » 7,35	Dikke 38 ℔ *f* 2,70	Zomerz. *f* *f*
O. » 66 » » 6,75	» 41 » » 2,90	Raapol. p. v. *f* 27
» » 68 » » 7,05	» 44 » » 3,10	Prijs der Boter
N. BOEKWEIT.	» 46 » » 3,30	1ste s. $\frac{1}{4}$ Ton *f* 26½—28
Gr. Zd. 62 ℔ *f* 5,10	» 48 » » 3,45	naar kwaliteit
» » 64 » » 5,40	Bl. Voer 36 » » 2,50	Grasboter
» » 66 » » 5,70	» 38 » » 2,65	2de » $\frac{1}{4}$ Ton *f*

De stemming aan de Graanmarkt was heden lusteloos. — Tarwe tot verlaagde prijzen met geringen handel. — Rogge 10 cents lager. — Boekweit in een doen. — Gerst als voren. — Haver flaauw en niet dan lager te verkoopen. — Boonen prijshoudend. — Gort niet driftiger. — Koolzaad moeijelijk te verkoopen.

AMSTERDAM, 6 *Febr.* Tarwe stil; 131 ℔ jar. Geld. *f* 275; 122, 123 ℔ Vries. *f* 220; 126 ℔ dito *f* 240. — Rogge zonder handel. — Gerst wat aangenamer; 112 ℔ n. Deens. *f* 185; 112 ℔ mind. dito *f* 182.

Koolzaad onveranderd; op 9 vat dadelijk 51 p. vl.; April 51½ p. vl.; Oct. 53½ p. vl.; Nov. 54 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie lager afgegeven, op levering in een doen; op 6/w. *f* 29,75; Vlieg. *f* 28,75; Mei *f* 29,25; Sept. *f* 30,75 a *f* 31; Oct. *f* 31 a 25—31,25; Nov. *f* 31,50; Dec. *f* 31,50 a 75. — Lijnolie weder iets lager; op 6/w. *f* 29,75; Vlieg. *f* 28,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 35; Vlieg. *f* 34.

LONDEN, 2 *Februarij*. Van Inl. Tarwe was heden weinig aan; zeer drooge waar bedong iets meer geld dan l.l. Maandag en de andere kwal. gingen tot de volle vorige prijzen van de hand. Gerst voor de mouterij was 1 sh. hooger te plaatsen en de overige soorten souteneerden de vorige notering. De aanvoer van Haver was matig en de prijzen waren onveranderd. Boonen en Erwten zonder variatie.

Van den 6den. Van inl. Tarwe was zeer weinig ter markt en de prijzen waren dezelfde als l.l. Maandag. Vreemde ondervond tot vorige prijzen matige vraag. Gerst, Haver, Boonen en Erwten hebben zich op de notering van Maandag goed gesouteneerd.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 6 *Februarij*. In weerwil dat de veemarkt heden schraal voorzien was, bleef de kooplust traag op de prijzen van l.l. Maandag, zijnde de hoogste prijs der beste kwal. ossenvleesch 3 sh. 8 p. de 8 pond.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 7 *Februarij*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 57$\frac{15}{16}$, 58, 58; Dito Certific. 3 pCt. 68$\frac{13}{16}$, 68$\frac{7}{8}$; Dito Dito 4 pCt. 89, 89$\frac{1}{8}$, 89$\frac{1}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. 87$\frac{1}{8}$; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 90; Aand. Rijn Spoorweg 4½ pCt. 97. — BELGIE, 2½ pCt. 47$\frac{5}{8}$; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 47$\frac{3}{4}$. — FRANKRIJK, Obligatiën 3 pCt. 60$\frac{3}{4}$. — SPANJE, L. bij *Ard.* 5 pCt. 17$\frac{7}{16}$, 17$\frac{9}{16}$; Dito Nieuwe 1 pCt. 17$\frac{5}{8}$, 17$\frac{1}{2}$, 17$\frac{13}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 37, 37$\frac{7}{16}$, 37$\frac{1}{2}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 35$\frac{3}{4}$; Dito 4 pCt. 34$\frac{1}{2}$. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 105$\frac{3}{4}$; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 104$\frac{3}{8}$; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 95$\frac{1}{8}$; Dito 4½ pCt. 99$\frac{1}{8}$; Certific. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 68. — POLEN, Aand. met Loten 500 fl. 149$\frac{1}{2}$. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 72$\frac{7}{8}$, 73$\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe 2½ pCt. 38$\frac{1}{8}$, 38$\frac{3}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. 80$\frac{1}{2}$; Amerik. Bank-Act. 4$\frac{5}{8}$; Denem. 5 pCt. 101; Mex. 31$\frac{11}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; Gren. 2 pCt. 17$\frac{5}{8}$; Ecuador 3$\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$; Metall. La. B. 5 pCt. 80$\frac{1}{8}$.

In onze binnenl. fondsen was heden weinig of geene verandering.

Van vreemde effekten waren Spaansche 5 en 1 pCts. prijshoudend, en Binnenl. 3 pCts. meer aangeboden.

Van de overige valt niets bijzonders te vermelden.

Van Zuid-Amerik. waren inzonderheid Uitgest. Grenada's, op het verbeterde merk van Londen, bij zeer levendigen handel, tot verhoogde prijzen te plaatsen.

Gren. Onb. St. 2 pCt. 16$\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; Dito Uitg. van 100 £ 6$\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; Dito Uitg. Onb. St. 6$\frac{1}{4}$, $\frac{7}{16}$; Ecuador Coup. 18$\frac{3}{4}$ c.; Origin. Amerk. Bank-Actien 3$\frac{1}{4}$; Spanje 1 pCt. 2/m. 17$\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolong. 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5¼ *uur*. Integr. 2½ pCt. 57$\frac{15}{16}$ a 58; Ard. 5 pCt. 17$\frac{9}{16}$; Binnenl. 3 pCt. 37$\frac{5}{16}$; Metall. 5 pCt. 73.

AMSTERDAM, 8 *Februarij*. EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integr. 58. Fransche Oblig. 3 pCt. 60$\frac{5}{8}$. Ardoins 5 pCt. 17$\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$. Binnenl. 3 pCts. 37$\frac{1}{8}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$. Spanje 1 pCt. 18$\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$. Dito 2/m. 17$\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$. 18. Fransche Uitgest. 5$\frac{1}{4}$. Metalliek 5 pCts. 73. Dito nieuwe 80$\frac{3}{4}$. Dito La. B. 80$\frac{1}{8}$. Mex. 31$\frac{1}{8}$, $\frac{13}{16}$. Ecuador 3$\frac{1}{4}$, $\frac{17}{16}$. Uitg. Venez. 12$\frac{5}{8}$. Werk. Grenada Onbep. St. 16$\frac{3}{4}$. Uitg. Dito 6$\frac{3}{8}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{9}{16}$.

In Spaansche fondsen was heden, tot verbeterde prijzen, de omzet zeer geanimeerd. Ook in Uitgest. Grenada's was, tot verhoogde koersen, de omzet zeer levendig. Tot de overige genoteerde koersen was de affaire van weinig beteekenis.

ADVERTENTIEN.

⁂ GEWONE OPENLIJKE VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **Tot Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den 11den Februarij 1852, des avonds te 6 uur, in CONCERTHUIS, in de Poelestraat. — Redevoering door Heer Ds. L. MUNTINGHE van *Schildwolde*. Bijd door de Heeren F. B. SCHIFFER en Mr. A. MODDERM

Namens het Bestuur:

R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

⁂ Voor den **ONGELUKKIGEN HUIS DER** is ontvangen, bij Ds. GOEVERNEUR: van *f* 2,50, van W. *f* 2,50, van v. B. *f* 3,00, van F.

Bij Ds. MEIJBOOM: van N. N. *f* 12,87⁵ (coup *f* 3,00, id. *f* 1,00, id. *f* 1,00, door Mevr. D. G. *f* id. van d. H. G. *f* 2,50, totaal *f* 33—37⁵.

Hij wordt verder met zijn gezin aan de Christelijke dadigheid aanbevolen.

Weldadige Stadgenooten!

Met welwillende vergunning van Heeren BURGEMEES en WETHOUDERS dezer Stad, zullen wij op mor WOENSDAG, eene **BUITENGEWONE KOLLE TE** houden ten behoeve van de behoeftigen onzer Geme

Wel is de Winter ook dit jaar zacht en hadden aanvankelijk gehoopt, ook weder nu, zoo als ten vor jare, zonder Buitengewone Kollekte in de groote boeften onzer Armen te zullen kunnen voorzien. Maar is ons, helaas! gebleken, dat het ons, in weerwil van zachte weersgesteldheid, niet mogelijk is, de talrijke onze zorg toevertrouwde Armen verder in dezen Wi ook slechts eenigermate behoorlijk te gemoet te kom zonder tot eene *Buitengewone Kollekte* onze toevlugt te nem

Wij gaan tot dat Buitengewone hulpmiddel over in volle vertrouwen, dat uwe krachtdadige ondersteuning als ten allen tijde, ons ook nu zal geworden, opdat talrijke Armen en Noodlijdenden mogen worden geschr en ondersteund, als Uwe bekende menschlievendheid steeds wenscht en helpt mogelijk maken.

Geachte Stadgenooten! toont, bidden wij U, ook weder aan *onze* Armen, dat men nooit te vergeefs op U weldadigheid vertrouwt, als Gij de overtuiging hebt, wezenlijke en dringende behoefte Uwe krachtige hulp inro Wilt daarom ook nu onze hoop, als altoos, door eene lukkige uitkomst verwerkelijken!

GRONINGEN, 10 Februarij 1852.

Het Nederl. Israëlitisch Armbestuur van Gronin

Namens hetzelve:

L. E. VAN COEVORDEN, *Boekhouder.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

⁂ Getrouwd:

J. F. HUYSMANS,
van *Brussel*,
met
W. H. JANSEN,
van *Groningen.*

MECHELEN, 3 Februarij 1852.

⁂ Heden beviel van eene wélgeschapen DOCHTE Vrouwe B. W. COPES VAN HASSELT, geliefde Echtgenoot v

Jhr. **D. G. HORA SICCAMA**,
1ste Luitenant Ingenieur.

BERGEN-OP-ZOOM, 1 Februarij 1852.

⁂ GRIJPSKERK, 8 Februarij 1852. Heden beviel v een welgeschapen MEISJE S. T. VAN DELLEN, geli Echtgenoot van

P. DIJKSTERHUIS.

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER H. LOUW geliefde Echtgenoot van

Dr. **C. SWALUË.**

ULRUM, 5 Februarij 1852.

⁂ Bevallen van eenen ZOON HENDERIKA DE COO geliefde Echtgenoot van

S. E. BROEILS BIEREMA.

USKWERD, 5 Februarij 1852.

⁂ Bevallen van een' ZOON ALIDA JOHANNA NOYO Echtgenoot van

B. WOUTERS.

SNEEK, 6 Februarij 1852.

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER AALTJE H RES, Echtgenoot van

G. STRONK.

AMSTERDAM, 6 Februarij 1852.

⁂ GRONINGEN, 7 Februarij 1852. Heden beviel v een' ZOON A. M. E. MEIJER, Echtgenoot van

J. R. RASVELDT.

⁂ Heden beviel van eene DOCHTER G. MEES, Ech genoot van

F. MEES,
Apotheker.

GRONINGEN, 8 Februarij 1852.

⁂ Door Gods goedheid beviel heden voorspoedig v een' ZOON J. HOMMES, geliefde Echtgenoot van

E. LOFVERS, *Pred.*

BEDUM, 8 Februarij 1852.

Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ GRONINGEN, 1 Februarij 1852. Heden overlee tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne g liefde Dochter GEERTJE, in den ouderdom van 37 jaren.

C. VAN BOLHUIS,
Wedw. Mr. J. FRIMA.

⁂ GRONINGEN, 3 Februarij 1852. Het behaagde d Heer van leven dood, heden avond te 10 uur tot zich o te eischen onze teederbeminde en zorgdragende Moede ELSIEN KARS RASP, Wedw. G. OTTENS, in den oude dom van 78 jaren. Diep bedroefd, doch tevens dankba voor haar langdurig bezit, geven wij langs dezen weg kenn aan Vrienden en Bekenden.

K. OTTENS.

Uit naam mijner overige Broeders en Zuste

N.B. De **AFFAIRE** in ***TUINZADEN*** blij op denzelfden voet continueren.

⁂ Heden overleed, na eene kortstondige, maar hevig ziekte, mijn geliefd eenigst Dochtertje JAKOBA, in de ouderdom van vijf en een half jaar.

Diep bedroefd geef ik hiervan berigt aan mijne belangstel lende Vrienden en Kennissen.

OUDE PEKELA, 4 Februarij 1852.

J. U. ZUIDERVEEN.

⁂ Na eene langdurige ongesteldheid overleed hede avond omstreeks tien uur, plotseling en onverwacht, t mijne en mijner Kinderen diepe droefheid, mijn dierbar Echtgenoot Mr. JAN FRESEMANN VIËTOR, *oud No taris en oud Lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal* in den ouderdom van ruim zevenenzestig jaren.

WINSCHOTEN, 6 Februarij 1852.

J. HAITZEMA,
Wedw. Mr. J. FRESEMANN VIËTO

Wegens de menigvuldige Betrekkingen, gelieve men de tevens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

⁂ Zeer zacht ontsliep heden, tot onze innige droefhei onze geliefde Moeder EVERDIENA SIKKENS, Wedw. GE LAKUS V. D. BEEK, in den gezegenden ouderdom van 7 jaren.

GRONINGEN, 7 Februarij 1852.

S. VAN DER BEEK.

Mede uit naam van Broeder en Zuster.

⁂ Heden overleed, tot onze bittere droefheid, o gelief jongste Dochtertje AALTJE, in den jeugdigen lee tijd van 2 en een half jaar.

GRONINGEN, 8 Februarij 1852.

S. GROEN, *Voerman.*
A. GROEN, geb. **EISING.**

*** Bij den Boekhandelaar **A. L. SCHOLTENS**, te *Groningen*, is gedrukt en uitgegeven:

WERKEN VAN DEN **OMMELANDER EDELMAN**

JOHAN RENGERS VAN TEN POST,

UITGEGEVEN DOOR

Mr. H. O. FEITH,

Archivarius der Provincie Groningen.

1ste Deel. Kronijk. *f* 3,80.

*** Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven: DE TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK

VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet (van 1848) en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*

Mr. A. OUDEMAN.

In dezen nieuwen druk is de *Litteratuur* aangevuld en zijn onderscheidene *Wetten*, *Besluiten* en *Reglementen* van algemeen belang opgenomen, welke in den eersten druk niet voorkomen, zoodat deze 1020 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde ***f* 4—90** *in Zakformaat* en ***f* 6—20** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

*** Door **K. FUHRI**, te *'s Gravenhage*, is bij de meeste Boekhandelaren des Rijks verkrijgbaar gesteld:

EENE NIEUWE GOEDKOOPE UITGAVE

VAN

GEZOCHTE

LETTERKUNDIGE VOORTBRENGSELEN

UIT VROEGEREN TIJD,

VAN

NEDERLANDSCHEN BODEM.

Hedendaagsche Spelling.

Met gegraveerde Titels en Vignetten op Staal. In rood Linnen, verguld op snede.

32mo formaat. In één Deeltje kompleet.

BRUNO DAALBERG,

KOMISCHE VERTOOGEN,

GEVOLGD DOOR

Nog wat Lektuur BIJ ONTBIJT- EN THEETAFEL.

Prijs *f* 1,40.

JUSTUS VAN EFFEN,

ERNST EN BOERT

UIT DEN

HOLLANDSCHEN SPECTATOR.

Prijs *f* 1,80.

JOHAN VAN HEEMSKERK,

Batavische Arkadia.

Prijs *f* 1,40.

Simon Stijl,

LEVEN VAN JAN PUNT.

Prijs *f* 0,90.

WOLFF EN DEKEN,

LOTGEVALLEN

VAN WILLEM LEEVEND.

Prijs *f* 1,80.

JAKOB CATS,

DICHTERLIJKE VERTELLINGEN

UIT DEN

Trouwring en het Huwelijk.

Prijs *f* 1,40.

PIETER LANGENDIJK,

BLIJSPELEN.

Prijs *f* 1,40.

JULIANA CORNELIA DE LANNOY,

ERNSTIGE EN

LUIMIGE GEDICHTEN.

Prijs *f* 0,90.

LUKAS ROTGANS,

Boerenkermis

EN

ANDERE GEDICHTEN.

Prijs *f* 0,90.

JOOST VAN DEN VONDEL,

VIERTAL TREURSPELEN.

Prijs *f* 1,40.

OPROEPING.

Al degenen, welke iets te **VORDEREN** hebben van — of **VERSCHULDIGD** zijn aan den Boedel van wijlen den Hr. **EVERT VAN DER WAL**, in leven *Paardenpostmeester en Logementhouder te Leeuwarden*, worden verzocht, daarvan, zoo mogelijk vóór den 18den dezer maand, op- en aangave te doen ten Kantore van den Notaris Mr. C. WIERSMA, te *Leeuwarden*.

VERIFICATIE.

Krachtens bevelschrift van den Edel Achtbaren Heer Mr. S. WOLDRINGH, Regter-Commissaris in het Faillissement van **FREDERIK RUDOLPH SCHATTENBERG**, Winkelier in Manufakturen, wonende te *Groningen*, worden diens **SCHULDEISCHERS**, zoo BEKENDE als ONBEKENDE, de BEVOORREGTE en de PAND- of HYPOTHEEK hebbende daaronder begrepen, opgeroepen om, hetzij in persoon, hetzij bij Gemagtigde, te verschijnen in het LOKAAL der TEREGTZITTINGEN van het ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, op **Maandag den 1sten Maart e.k.**, des voormiddags ten uur, ten einde aldan tot de **VERIFICATIE** der **SCHULDVORDERINGEN** over te gaan en zoo mogelijk in diezelfde vergadering over het door den Gefailleerde aan te bieden **ACCOORD** te doen raadplegen en besluiten.

Mr. S. MENALDA,

Curator.

*** Het **BESTUUR** der ***ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ*** voor de ***STAD GRONINGEN*** berigt bij deze, in gevolge art. 44 en 78 van het Reglement, dat de **REKENINGEN** der **MAATSCHAPPIJ** en van het daarbij behoorend **HERVERZEKERINGSFONDS** met alle daarbij behoorende **BOEKEN** en verdere STUKKEN, betrekkelijk het afgeloopen jaar, ter inzage liggen ten Huize van den ondergeteekende, Directeur-Boekhouder, in de Steentilstraat, van **heden** tot den **26sten Februarij**, DAGELIJKS, behalve op **Zondag**, des morgens van **10** tot **1 uur**. Het noodigt mitsdien alle LEDEN en AANDEELHOUDERS van het voornoemde Fonds beleefdelijk uit, die REKENINGEN naauwkeurig te willen nazien, en voorts de gewone jaarlijksche **ALGEMEENE VERGADERING** te willen bijwonen, welke zal plaats hebben op **DONDERDAG den 26sten Februarij e.k.**, des avonds te 7 *uur*, ten Huize der Erven STEENS, in *de Beurs*.

GRONINGEN, 10 Februarij 1852.

Namens het Bestuur voornoemd:

HK. MIEDENDORP.

ONDERLINGE

BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ,

alleen voor de Provincie

GRONINGEN.

De ondergeteekenden, **DIRECTEUREN** der gemelde MAATSCHAPPIJ, brengen bij deze ter kennis der DEELNEMERS, dat de **REKENING** en **VERANTWOORDING**, ten gevolge Art. 28, aan de onderstaanden, daartoe verzocht zijnde, is gedaan.

En zal deze REKENING gedurende de eerstkomende **zes weken** DAGELIJKS, des voormiddags van 10 tot 12 uur, voor de LEDEN ter inzage liggen ten KANTORE der DIRECTIE, aan de Vischmarkt.

Behalve bij de DIRECTIE, kan ook deel genomen worden bij de Heeren CORRESPONDENTEN, in den *Regerings-Almanak* vermeld, zoowel op **ROERENDE** als **ONROERENDE GOEDEREN**.

GRONINGEN, 23 Januarij 1852.

J. CARDINAAL. J. VAN CLEEFF.
H. NIENHUIS. J. POSTER.

Overeenkomstig Art. 23 van het Reglement der Onderlinge Brandwaarborg-Maatschappij, alleen voor de Provincie *Groningen*, hebben de ondergeteekenden, als daartoe uit de hoogste Deelhebbers verzocht, de **REKENING** en **VERANTWOORDING** over den jare **1851** ingenomen, volkomen goedgekeurd en uit het Verslag der Directie met genoegen vernomen, alsmede uit de door ons nagezìene bescheiden ontwaard, dat de staat dier Maatschappij bloeijende is en het RESERVEFONDS op nieuw aanzienlijk is vermeerderd.

Wij hebben dan ook uit overtuiging van de goede Administratie, en het nemen van de meest doelmatige maatregelen, niet geaarzeld om aan de Directie daarover onze tevredenheid te betuigen; deze provinciale inrigting op nieuw aan onze Stad- en Gewestgenooten aanbevelende.

GRONINGEN, 29 Januarij 1852.

J. J. SORMANI.
JAN HESSELINK.
E. VAN EERDE.
A. VAN CALCAR.
A. F. WICHERS.
A. L. SCHOLTENS.

Stoomvaart tusschen

Amsterdam, Enkhuizen en Harlingen.

OVERTOGT IN CIRCA VIJF UREN.

STOOMBOOT HARLINGEN.

Op den 16den FEBRUARIJ aanstaande zal, bij Open Water, in de VAART worden gebragt tusschen de Steden ***Amsterdam, Enkhuizen*** en ***Harlingen:*** de buitengewoon snelloopende en uitmuntend ingerigte nieuwe **IJZEREN STOOMBOOT *HARLINGEN*,** in verband met eene

Diligencedienst tusschen

Harlingen, Leeuwarden en Groningen, vice versa.

OPENING DER DIENST:

Van *Groningen*: ZONDAG den 15den Februarij 1852, 's avonds (te 11 uur.

Van *Leeuwarden*: MAANDAG den 16den Februrij 1852, ('s morgens te 5 uur.

Van *Harlingen*: MAANDAG den 16den Februarij 1852, ('s morgens te 8 uur.

Van *Amsterdam*: WOENSDAG den 18den Februarij 1852, ('s morgens te 7 uur.

DAGEN VAN VERTREK.

Naar Amsterd.
Van *Groningen*: des ZONDAGS, WOENSDAGS en (VRIJDAGS, 's avonds te 11 uur.
Van *Leeuwarden*: des MAANDAGS, DONDERDAGS (en ZATURDAGS, 's morgens te 5 uur.
Van *Harlingen*: des MAANDAGS, DONDERDAGS en (ZATURDAGS, 's morgens te 8 uur.
Van *Amsterdam*: des ZONDAGS, WOENSDAGS en (VRIJDAGS, 's morgens te 7 uur.

VRACHTGOEDEREN moeten te *Amsterdam* vóór 6½ uur en te *Harlingen* vóór 7½ uur aan de KANTOREN der STOOMBOOT worden bezorgd, kunnende zij na dien tijd niet worden aangenomen.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij de **DIRECTIE** te *Harlingen*, bij den Heer J. MEIJERINK, in de *Nieuwe Stads-Herberg* te *Amsterdam*, bij den Heer H. TOP, te *Enkhuizen*, bij Mejufvrouw de Wedw. L. BEUGELAAR, te *Leeuwarden*, bij den Heer D. WADMAN, te *Buitenpost*, en bij Mefvrouw de Wedw. J. BULSING, te *Groningen*.

NB. Het **KANTOOR** voor bovenstaande DIENST te **Groningen** is opengesteld op de DAGEN VAN VERTREK, **des avonds van 8—11 uur.**

DE HEROPENINGDER

STOOMBOOT FRISODIENST

TUSSCHEN

Amsterdam, Harlingen en Enkhuizen, vice versa,

in CORRESPONDENTIE met de **DILIGENCE** op ***GRONINGEN*** en **BARGEDIENST** tusschen ***LEEUWARDEN*** en ***HARLINGEN***, zal op **Dingsdag den 17den Februarij** plaats hebben.

Vertrek van *Amsterdam*: des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, 's morgens te 7 uur.
„ „ *Harlingen*: des WOENSDAGS, VRIJDAGS en ZONDAGS, 's morgens te 8 uur.

Doorloopende PLAATSBILJETTEN zullen alléén worden afgegeven bij de COMMISSARISSEN te *Amsterdam*, *Leeuwarden* en *Groningen*; terwijl VRACHTGOEDEREN te *Amsterdam* des morgens vóór 6½ uur, en te *Harlingen* vóór 7½ uur aan het KANTOOR der STOOMBOOT zullen moeten worden bezorgd.

Woensdag den 11den Februarij

1852, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zal, voor de Behuizing van Mejufvr. de Wedw. A. HOVING, in de Oude Boteringestraat, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een nette **INBOEDEL**, bestaande in EIKENHOUTEN KABINET, SECRETAIRES, BUREAU met BOVENSTUK, staande KLOK, KAGCHELS, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, KOPER, TIN, BLIK, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, LINNEN, TAFEL- en BEDDEGOED, GOUD en ZILVER, waaronder een **GOUDEN HOROLOGIE** en meer andere GOEDEREN; benevens **SLAGERSGEREEDSCHAPPEN**, best **PAARD, CHAIS, WAGENGEREIDEN**, — ongeveer 20,000 Ponden uitmuntend **HOOI**, eene partij **WOL** en wat verder zal worden geprensenteerd; zullende met het verkoopen van Paard, Rijtuigen, het Hooi en de Stalgereedschappen worden begonnen.

Te bezien daags bevorens, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—5 uur.

Mr C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 11den Februarij 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene ruime en tot vele Affaires geschikte KOOPMANS BEHUIZING, hebbende BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, staande en gelegen Zuidzijde in de Steentilstraat te *Groningen*, geteekend letter R no. 51 rood, op vrij eigen grond wordende door HENDRIK REISIGER en Vrouw in eigendom bewoond.

Over dit perceel kan eene som van *f* 2200—00 naar 4½ pCt. onder regt van eerste hypotheek blijven uitstaan.

II. Eene BEHUIZING, met TUIN daarachter, staande en gelegen Noordzijde in de groote Rozenstraat te *Groningen*, geteekend letter L no. 234, op vrij eigen grond, wordende door G. JULSING in huur bewoond.

III. Twee WOONKAMERS onder één dak, staande en gelegen in een Gangje in de Rozenstraat te *Groningen*, op vrij eigen grond, geteekend letter L no. 237 4° en 5°, wordende door de Weduwe NANNINGA en de Weduwe BRINK in huur bewoond.

IV. Een WOONHUIS, staande en gelegen als voren, geteekend letter L no. 237 2° en 3°, wordende in vier afzonderlijke vertrekken verhuurd.

V. De EIGENDOM van 1 B., 95 R., 20 E. *Land*, gelegen te *Biesum*, onder de Gemeente *Delfzijl*, bij VAN BUUREN onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 30—00.

VI. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Akerk te *Groningen*, Zuidzijde in de beschoten Banken, no. 85.

De perceelen 1, 2, 3, 4 en 6 te aanvaarden op den eersten Mei 1852. De vijf eerste perceelen te bezien des daags vóór den Verkoopdag, van des namiddags 2—4 uur.

Perceel 5 te aanvaarden dadelijk na den toeslag.

De Voorwaarden van Verkoop liggen met de Bewijzen van Eigendom ter lezing ten Kantore van opgenoemden Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 12den Februarij 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt alhier, publiek te koop worden aangeboden:

I. Eene nette en neringrijke KOOPMANS BEHUIZING, get. rood R, 17, staande Noordzijde in de Steentilstraat, te *Groningen*, door Mejufvr. de Wed. TER HUIZEN in huur bewoond.

II. Eene dito BEHUIZING, daarnaast, gem. rood R, 18, vroeger door Mejufvr. de Wed. RIENEWERFF bewoond geweest.

III. Een TUIN, waarin een ZOMERHUIS, gelegen op eigen grond, ten Noorden in de Kubasteeg, buiten de Oosterpoort alhier, door den Heer H. DE HAAS, in gebruik.

IV. Eene BEHUIZING, get. Y, 100 rood, met grooten TUIN, doende 's jaars tot grondpacht *f* 3—15, staande en gelegen ten Zuiden in de Witlattensteeg, mede aldaar.

V. Eene KOOPMANS BEHUIZING, met TUIN, get. T 177 rood, staande en gelegen Westzijde in de Sledemennerstraat, op eigen grond, alhier, door FRANSSEN bewoond.

VI. Eene BEHUIZING, bestaande uit 4 KAMERS, get. A no. 270 V, met eene aparte WOONKAMER en OPENE PLAATS daarachter, doende 's jaars tot grondpacht 94 Cent, staande gelegen in den Speldemakersgang, aan de Lage Der-A, alhier.

VII. Een TUIN, waarin een ZOMERHUIS, gelegen in den Sint-Walburgsdwinger, alhier, doende 's jaars tot grondpacht *f* 4—57⁵, wordende door OTTO en Vrouw bewoond.

VIII. Eene ZITPLAATS in de Martinikerk alhier, zijnde de bovenste Plaats in de eerste beschoten Bank ten Oosten van het Doophek, door Mej. de Wed. FRANKEN in gebruik.

IX. Een GRAF op de Zuider Begraafplaats dezer Stad, in de 1ste Klasse, 9de Rij, no. 48.

En voorts nog:

X. Eene nette en wèldoortimmerde BEHUIZING, hebbende eene BOVENWONING met vrijen OPGANG in den mandeeligen Zijgang, en met OPEN GROND er achter, letter A no. 96 V, staande en gelegen aan de Westzijde van de Zuiderhaven te *Groningen*, wordende door Mej. de Wedw. DE VRIES in eigendom bewoond, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 2,50.

XI. Eene **HALVE TREKSCHUIT**, no. 3, zijnde onlangs nieuw getimmerd, varende van ***GRONINGEN*** op ***WINSCHOTEN vice versa***, met de GEREGTIGHEDEN van het VEER en verder TOEBEHOOREN.

XII. Eene **HALVE TREKSCHUIT**, no. 8, varende van ***GRONINGEN*** op ***STROOBOS vice versa***, met de GEREGTIGHEDEN van het VEER en verder TOEBEHOOREN.

Om te aanvaarden: perc. I, II, V, VI, VIII en X op den 1sten Mei, perc. III op Gregori, en van de perc. IV en VII de Tuinen op Gregori, en de Behuizing en het Zomerhuis op den 1sten Mei, perc. XI op den 18den Mei en perc. XII op den 1sten Mei 1852.

Te bezien: perc. I en II daags vóór den verkoop, des namiddags van 3—5 uur en op den verkoopdag van 10—12 en 2—5 uur, perc. IV, V, VI en X op den dag van verkoop en des daags bevorens, van 10—12 en 2—5 uur; perc. III en VII op gemelde dagen, des namiddags van 2—5 uur, en perc. VIII alléén op den dag van verkoop, des namiddags van 2—5 uur.

Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 2den Maart 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, onder *Noorddijk*, publiek verhuren, om te Hooijen of te Weiden en om te Bouwen:

Pl. m. 33 Bunders best GROENLAND, gedeeltelijk gelegen aan den Trekweg bij *Ooster-Hoogebrug*, onder *Noorddijk*, en te *Euvelgunne*, onder *Middelbert*; toebehoorende aan de Kinderen van wijlen GARBRAND J. VAN DIJKEN en GEESKE K. EVENHUIS, in leven Ebelieden aldaar.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen op DINGSDAG den 24sten Februarij 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, te *Groningen*, voor den tijd van één Jaarsaizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 28 Bunders best oud **GROENLAND**, gelegen in den *Paddepoel*, onder *Groningen*, toebehoorende aan JAN WOLTERS; in perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk.

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 26sten Februarij 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein G. T. TIESSEN, voor de Ebbingepoort, te *Groningen*, publiek worden verhuurd voor één Saizoen: Ongeveer 20 Bunders kostelijk **GROENLAND**, bij *Borgham*, gelegen buiten de Ebbingepoort; en nog voor 3 jaren: Een stukje GROND, gelegen buiten het Kleine poortje, bij den Molen van den Heer HOEKSEMA; toebehoorende aan Mejuffer A. A. WICHERS.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 27sten Februarij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*; voor den tijd van één Saizoen publiek worden verhuurd:

Ongeveer 32½ Bunders kostelijk BOUW-, HOOI- en WEIDELAND, gelegen bij *Oosterhoogebrug*, onder *Noorddijk*, toebehoorende aan de Erven van de Weduwe T. H. DE BOER.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 1sten Maart 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein

H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, voor den tijd van één Saizoen, publiek worden verhuurd:

Ongeveer 20 Bunders kostelijk **BOUW-, HOOI- EN WEIDELANDEN**, gelegen te *Noorddijk*, in onderscheidene perceelen, toebehoorende aan B. en E. BOERMA.

Maandag den 1sten Maart

1852, des voormiddags te 11 uur, zullen, ten Huize en ten verzoeke van RUDOLF OTTENS, buiten de Oosterpoort, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

6 beste **MELKKOEIJEN**, welke aanstaande zijn om te kalven, 1 **JONGBEEST**, ongeveer 15000 ℔ best **HOOI**, en eenige beste nieuwe **MELKGEREEDSCHAPPEN**.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van TAMME A. ROZEMA, Bakker te *Kommerzijl*, op WOENSDAG den 11den Februarij 1852, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein H. H. KREMER, te *Kommerzijl*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, no. 84, en SCHUUR, met derzelver ERF, zijnde eene neringrijke ***BAKKERIJ***, staande en gelegen te *Kommerzijl*, onder *Niehove*, jaarlijksche grondpacht *f* 8 — 00.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Kinderen van LUITJEN M. TERPSTRA en wijlen derzelfs Echtgenoot DIEUWKE R. VAN DER VLIET, op DONDERDAG den 12den Februarij 1852, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein JAN W. BAKKER, te *Visvliet*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BOERENPLAATS**, no. 70, ***HARINGHUIZUM*** genoemd, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met HET REGT DER VASTE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin* en *Landerijen*, groot 21 Bunders, 93 Roeden en 70 Ellen; jaarlijksche vaste huur *f* 212 — 00.

II. Het REGT DER VASTE BEKLEMMING van 1 Bunder, 64 Roeden en 60 Ellen best *Groenland*; jaarlijksche vaste huur *f* 20 — 00.

III. Den EIGENDOM daarvan.

IV. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 1 Bunder, 85 Roeden best *Groenland*, jaarlijksche vaste huur *f* 20—00.

V. Den EIGENDOM daarvan.

VI. Eene BEHUIZING, no. 36, en een' TUIN; jaarlijksche huur of grondpacht *f* 1—50; — alles staande en gelegen te *Visvliet*.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van POPKE L. GAAIKEMA, Landbouwer op de *Waarden*, op ZATURDAG den 14den Februarij 1852, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein A. H. WIERINGA, te *Noordhorn*, publiek te verkoopen:

De VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 5 Bunders 49 Roeden best *Groenland*, gelegen onder *Niehove*, jaarlijksche vaste huur *f* 48—00.

*** Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, op DONDERDAG den 12den Februarij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Logementhouder K. W. HAZENHOEK, te *Delfzijl*, publiek verkoopen:

Het in het jaar 1839 nieuw uitgehaald **NEDERLANDSCH KOFSCHIP**, genoemd ***SIJBRAND JAN***, groot 124 gemeten Tonnen, met deszelfs VOLLEDIGEN INVENTARIS, thans liggende in de Haven van *Delfzijl*, en bevaren geweest door den Scheepskapitein G. H. STROOTMAN.

De Conditiën van Verkoop en de Inventaris zullen ter lezing liggen bij de Heeren J. S. TROMP en ZOON, te *Woudsend*, bij den Scheepskapitein G. H. STROOTMAN, te *Appingedam*, en ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

KORENMOLEN TE OOSTERWOLDE.

De Notaris **TADEMA** zal, op VRIJDAG den 13den Februarij 1852, des avonds te zes uur, in de *Gouden Klok*, te *Oosterwolde*, publiek, bij Strijk- en Verhooggelden, veilen en provisioneel verkoopen:

Een' wèl beklanten **KORENMOLEN** met hechte HUIZING en daarin verbonden BAKKERIJ, benevens ERF en TUIN en vier Kampen LANDS, aan elkander gelegen te *Oosterwolde*, bij den Mede-Eigenaar WILLEM JANS MULDER in gebruik; op den 12den Mei en andere gebruikelijke tijden in 1852 te aanvaarden; — verdeeld in perceelen, bij biljetten omschreven.

*** Mr. **J. S. G. KONING**, Notaris te *Wedde*, zal, op MAANDAG den 16den Februarij 1852, des avonds te vijf uur, ten Huize van de Weduwe BEREND TAMMES, te *Vlagtwedde*, publiek veilen om te verkoopen:

Eene BEHUIZING, met eene welbeklante *SMEDERIJ* en daarbij behoorenden TUIN, staande en gelegen te *Vlagtwedde*, toebehoorende aan A. B. LUTTER, Smid aldaar.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op MAANDAG den 16den Februarij 1852, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein E. LIESTING, te *Westerwijtwert*, bij Strijkgeld *finaal* verkoopen: Eene ruime BEHUIZING, no. 1, zijnde eene neringrijke ***KUIPERIJ*** en ***STELMAKERIJ***, met annexe SCHUUR, en de BEKLEMMING van den *Grond*, *Heemstede* en *Tuin*, doende jaarlijks *f* 4—00 tot vaste huur, staande en gelegen te *Westerwijtwert*, nagelaten door JAN IJZEBRANDS HAVINGA en IDA JANS VREDEVOOGD, Eb. Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen WOBBE TONNIS SCHERINGA en Vrouw, in leven Landbouwer te *Oldekerk*, op ZATURDAG den 21sten Februarij 1852, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein HEMKE SCHERINGA, te *Sebaldeburen*, publiek te veilen en verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 56, benevens de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 26 B., 84 R., 80 E. daarbij behoorende *Landerijen*, staande en gelegen te *Oldekerk*, doende jaarlijks aan verschillende Eigenaren tot vaste huur de som van *f* 71 — 00.

Zaturdag den 21sten Februarij

1852, des morgens te 10 uur, verkoop van **800 Extra Zware EIKEN BOOMEN**, zoo geschikt tot Blokhout als anderzins, en **200 Extra Zware WILGEN BOOMEN**, geschikt tot Pompen enz.; alles toebehoorende aan C. J. RUTGERS, te *Paterswolde*.

Het Hout staat in de nabijheid van het Vaarwater.

ZUIDLAREN, 8 Februarij 1852.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

*** Ten overstaan van Mr. **M. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op DONDERDAG den 4den en VRIJDAG den 5den Maart aanstaande, aan de Boerenplaats van wijlen PIETER MEINDERTS WIERINGA, onder *Garnwerd*, gemeente *Ezinge*, op gewone Conditiën worden verkocht:

Een zeer ruim **BOEREN-BESLAG**, waaronder 34 stuks HOORNVEE, 8 PAARDEN, 37 SCHAPEN, VELDWAGENS, EIDEN, PLOEGEN, WIPKARREN, HOOI en STROO, 1 VERDEKTE WAGEN en DITO CHAIS, 1 KORREWAGEN; voorts volledige KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, diverse SPIEGELS, KABINETTEN, SECRETAIRE, 1 JAGTSCHIPJE met ZEIL, 2 JAGTGEWEREN en JAGTTUIG, 1 SPEELKLOK; wijders een zeer aanzienlijke **HUISELIJKE INBOEDEL**.

De LEVENDE HAVE zal op den eersten dag verkocht worden; om de veelheid der Perceelen **precies te 12 uur** te beginnen.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

VOORLOOPIGE AANKONDIGING.

In MAART aanstaande, zullen, op dag en plaats nader te bepalen, publiek te koop worden aangeboden:

I. Een aangenaam **BUITENGOED** met deszelfs aanzienlijke BEHUIZINGE, SCHUREN en verdere WOONHUIZEN en GEBOUWEN, uitgestrekte, van uitgezochte VRUCHTBOOMEN voorziene TUINEN, welig groeijende BOSSCHEN, voortreffelijke WEIDE- en BOUWLANDEN, te zamen groot ongeveer 23 Bunder.

II. Eene gunstig gelegene **BOERDERIJ**, bestaande in eene BOEREN BEHUIZINGE, SCHUUR, TUIN en 10 Bunder best *Bouw-* en *Weideland*, thans in huur bij H. MINKES.

III. Een vrolijk WINTER- en ZOMERVERBLIJF, met grooten TUIN en ongeveer 2 Bunder best *Groenland*.

IV. Eene BEHUIZINGE en TUIN, in huur bij den Wever D. DE GROOT.

V. Twee afzonderlijke HEEMSTEDEN, zeer gelegen om daarop te buizen.

Alles aan en bij elkanderen gelegen te *Hoogezand*, Noordzijde.

VI. Een aanzienlijk GESTOELTE, bevattende 19 Zitplaatsen, in de Hervormde Kerk te *Hoogezand*.

Inmiddels is een en ander ***UIT DE HAND TE KOOP*** bij den Eigenaar

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

In het begin van Maart is de ondergeteekende voornemens, onderscheidene perceelen **BRAAKSTER LAND TE *HUUR*** te presenteren. Meer bepaalde aankondiging zal volgen.

SICHTERMAN VAN DE BRAKE.

TE HUUR,

op den 1sten Mei aanstaande: eene zeer logeable **BEHUIZING** met TUINEN en APPELHOF, gelegen aan den nieuw bepuinden Weg buiten de Apoort, aan den Horenschen Dijk.

Adres bij den ondergeteekende, boven J. G. HOLTHUIS, H.z., aan den Heerepoortenboog.

H. C. REINDERS.

TE HUUR:

eene **WONING** met grooten fraaijen TUIN; en *een à twee* **TUINEN** met ZOMERHUIS, allen uitzigt over den Wal, gelegen aan de Kruidlaan. Te bevragen bij W. JINTES, Bleeker aldaar.

TE KOOP OF TE HUUR:

het **HUIS** bewoond door den Vleeschhouwer HAZENBERG, in de Nieuwe Boteringestraat; om op Mei te aanvaarden. Te bevragen bij BERGHUIS, in het Lutkenieuwstraatje.

TE HUUR, *tegen den 1sten Maart*

aanstaande: Een HUIS aan de Noorderhaven, nabij de Kraan, voorzien van eene behangene Voor- en Achterkamer, eene Voor-Boven- en Achterkamer, Open Plaatsje, Regenbak en Keukentje. Te bevragen bij T. D. WOLTHUIS, bij den Sint-Jansboog.

Voorts *TE HUUR* eene WONING, op den hoek van de Groote Kerkstraat, aan het Nieuwe Kerkhof. Bij denzelven is verkrijgbaar ECHT JOPENBIER, de Flesch 90 Cent.

TE HUUR,

boven den Boekhandelaar K. DE WAARD, in de Oude Boteringestraat: Eene roijale **BOVENWONING**, bestaande uit drie of vier KAMERS, KEUKEN, TURF- en LINNENZOLDER, KELDER, ENZ. Te aanvaarden tegen Mei aanstaande, of, des verkiezende, vroeger.

TE HUUR, tegen Mei:

Eene roijale **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG, staande Oostzijde in de Oosterstraat. Te bevragen bij J. CROL, op den Nieuwen Weg.

VOOR EENE STILLE HUISHOUDING:

Eene nette **WONING**, bestaande uit 8 KAMERS, KELDER, LINNEN- en TURFZOLDER, PUT- en REGENWATER, en uitzigt in de Heerestraat, te **HUUR**, *f* 120 's jaars. Te bevragen bij A. G RIGA, in de Kijk-in-'t Jatstraat.

TE HUUR:

eene **WINKELBEHUIZING** in de Oosterstraat, get. S 118 V. Te bevragen bij Mr. J. J. CREMERS.

EENE GEMEUBELEERDE BENEDEN-VOORKAMER TE HUUR,

des verkiezende met **KOST** en verdere BEDIENING; om voort te aanvaarden. Te bevragen aan het KANTOOR dezer COURANT.

TE HUUR, voor *f* 140

voor een klein **HUISGEZIN**: eene BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, vrolijkste gedeelte van de Noorderhaven. vragen aan het BUREAU dezer COURANT.

Daar de VERKOOP van **CICH** van mijn FABRIKAAT vroeger t *ningen* uitsluitend door de Heere K. en W. BROUWER geschied zulks heeft opgehouden, acht ik mij verpligt, het kennis te geven, dat de door mij **gefabriee CHICHOREI** verkocht wordt aan mijn **DEP** de Brugstraat, zoowel voor **binnen** als **buiten** d

HAREN, 5 Februarij 1852.

J. PIETERS.

Ter voorkoming van verkeerde op der CICHOREI-ADVERTENTIE **PIETERS**, te *Haren*, dient, ondergeteekenden de beste kwalit pakte **CICHOREI**, met hunnen Naam vo bij voortduring blijven verkoopen.

Om op te ruimen, bieden zij tevens hunnen nog zigen voorraad **CICHOREI**, uit de Fabrijk PIETERS, te *Haren*, tot 8½ Gulden de 100 ℔ aan

GRONINGEN, 7 Februarij 1852.

Hx. K. & W. BROUW

*** De ondergeteekende zal, op last van zijne CIPALEN en ten overstaan van een' bevoegden **AM NAAR** en den **AGENT** van ***LLOIJDS***, op WO DAG den elfden Februarij e.k., 's morgens te 11 uur, Huis *de Beurs* alhier, publiek ten verkoop aanbieden:

Pl.m. 9 Lasten DIKKE en WITTE VOERHAVER, meer door Zeewater beschadigd, gelost uit het Ned. SCHIP *DE VRIENDSCHAP*, Kapt. S. E. DE RUI

GRONINGEN, 9 Februarij 1852.

W. ALDERSHOFF.

Dr. G. H. MEIJER

woont thans bij J. F. DUIS, Koek- en Banketbakker, Gelkingestraat.

Wegens het vergevorderde Saizoen, door de ondergeteekenden eene **gr partij GOEDEREN** tot **verminderde prijzen** worden GERUIMD.

GRONINGEN, 10 Februarij 1852.

BAHLMANN & Co.

In de *Groninger Courant* van 30sten Jan. l.l. komt eene ADVERTE voor ten opzigte der **BEZORG** en **VERZENDING** van **GOE REN** van hier naar ***Zaandam***.

De ondergeteekende, evenzeer als de beide onderteeke van die Advertentie geregtigd zijnde tot het VERVOE van **GOEDEREN** van hier naar genoemde plaats, veelt zich vriendelijk in de gunst van HH. HAND REN aan.

Wedw. T. DE VRIES.

ER WORDT TE KOOP GEVRAAG

Eene LIGTE **DILIGE** voor **6 à 8 personen.** franko, bij W. BAKKER, menthouder in het GEMEE HUIS te *Veendam*.

RHEUMATISCHE PIJNEN.

Uittreksel uit een' Brief, dien wij van den Heer S. P. MA, te *Leeuwarden*, ontvingen.

„Gij ontvangt hierbij ook een Attest van S. D. MEER, te *Oenkerk*, in deze nabijheid. Die goede m zijne vrouw zijn opgetogen van blijdschap, en hunne dankbaarheid kent geene grenzen. Het is voor mij een wa not **GOLDBERGER'S** Kettingen te verkoopen; i dikwijls zulke gevallen, waarin ik zoo gelukkige mensch zien krijg, die mij komen bedanken, als of ik het wa hen van pijn en kwalen verloste; zij zouden uit dankbaarhei mijnen Winkel leeg willen koopen, als ze maar de mid daartoe hadden."

„Ik heb U al menig Attest gezonden, maar ik zou bij dozijnen kunnen zenden, als de menschen er niet zo tegen hadden hunnen Naam in de Courant te zien."

Het vermelde Attest houdt in, dat de Vrouw van v **MEER** lang erg ziek geweest is, altijd bedlegerig gaan noch staan konde, dat zij door het gebruik van **GOLDBERGER'SCHEN KETTING**, dien zij *f* 2,70 bij POSTMA kocht, in zeer korten tijd geheel va pijnen bevrijd en van hare Rheum. Kwaal genezen is; z weder al hare werkzaamheden verrigten, als voorheen gezondste dagen, die zij gekend heeft.

De **AROMATISCHE TANDZEEP**, van ***SUIN DE BOUTEMARD***, kan als het beste del beschouwd worden, om de schoonheid en de gezon van het Gebit te bewaren, de aangestoken Tanden verder bederf te vrijwaren en den Mond zuiver en fri houden. — Eene kleine Beschrijving derzelve wordt onderstaande Dépôts afgegeven.

Verkrijgbaar te *Amsterdam* in het VERKOOPHUI *Groningen* bij C. RIKKERS, te *Delfzijl* bij A. KEIJZER, te *Veendam* bij S. SAVENYE, en te *Win* bij G. WASMAN.

IEMAND, reeds eenige jaren in **WITTEBROOD-, KOEK- KLEINGOED-BAKKERIJ** zaam geweest, wenschte zich nog ver bekwamen bij eenen ***KOEKBAKKER*** te *Gron* tegen Mei. Adres onder letter D, aan het KANT dezer COURANT.

In een' ***TABAKS-*** en ***KR DENIERSWINKEL*** ten P Lande wordt een **LEERLING** vraagd. Adres, met franko brieven Letter A, aan den Boekhandelaar F. WILKENS, in Oude Ebbingestraat.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschap*

FEBRUARIJ 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
1	752,10	750,54	756,72	8,0	9,7	4,5	0,89	0,93	0,92	W.	W.	W.N.W.	betrokken	regen	helder
2	764,12	764,08	762,72	3,0	6,0	7,5	0,90	0,85	0,94	N.O.t.O.	Z.O.	Z.t.W.	mistig	betrokken	regen
3	758,68	760,85	761,93	7,5	7,0	3,5	0,93	0,72	0,85	Z.W.	W.N.W.	Z.W.	regen	bewolkt	bewolkt
4	763,25	760,83	752,79	3,0	6,5	7,1	0,87	0,85	0,92	»	Z.Z.W.	Z.Z.W.	helder	betrokken	regen
5	751,59	750,90	749,29	7,7	7,7	5,9	0,78	0,78	0,93	W.	W.Z.W.	Z.W.	betrokken	»	betrokken
6	745,88	744,96	753,62	7,5	7,3	5,0	0,79	0,78	0,78	W.Z.W.	W.	N.W.	»	bewolkt	bewolkt
7	760,77	760,76	760,23	3,0	6,3	5,3	0,87	0,77	0,85	W.t.Z.	W.t N.	ZW.t.W.	wein. bew.	»	betrokken

Gem. stand over de maand Januarij: 755,43 4,2 0,84 regen 7,8 trepen.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 10den Februarij 1852, no. 12.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 30 December 1851.

Ruim 2000 dollars zijn in Cleveland ingeschreven voor de Duitsche leening, 8000 dollars in Pittsburgh en 15,000 dollars in Cincinnati.

„Wij vernemen," zegt een Cincinnati-blad, „dat dertig jonge Duitschers dezer stad zich reeds hebben doen inschrijven, om aan de komende revolutie in Hongarije deel te nemen."

De *Cleveland Plaindealer* zegt, „dat omtrent 150 Duitsche burgers dier stad naar hun vaderland zullen vertrekken, om deel te nemen aan de daar verwacht wordende revolutie aanstaande Mei."

— In Chicago kostte het water den 18den dezer drie cents [7½ cts. Hollandsch] den emmer.

— Prof *Kinkel* werd den 15den dezer door zijne vrienden te St. Louis ontvangen. Hij bezocht den patriot *Hecker*, te Belleville.

SPANJE.

Eene telegrafische dépêche van Madrid, d.d. 2den Februarij, meldt, „*dat een aanslag gedaan is op het leven van de Koningin van Spanje, en H. M. werkelijk getroffen is.* De Koningin zou dien dag voor het eerst uitgaan na hare herstelling uit het kraambed, en zich naar de kerk van Atocha begeven.

Het was toen de Koningin het paleis te voet verliet, om zich door het geheele hof omringd naar de kerk te begeven, dat zij door een' dolksteek in de zijde werd gewond. De dader is onmiddellijk gevangen genomen; het is een geestelijke. De wond wordt niet gevaarlijk geacht. De Koningin hield zich zeer bedaard en moedig. De ongerustheid is algemeen; de nacht is echter rustig afgeloopen, de koorts en de plaatselijke ontsteking zijn gering.

De laatste telegraphische berigten uit Madrid gaan tot den 5den Febr., te 3 uur des namiddags, en geven de geruststellende verzekering, dat de Koningin de nachten gerust doorbragt en dat haar toestand zeer voldoende was. De wondettering had geregeld plaats en er had zich geen enkel verontrustend verschijnsel voorgedaan.

[Reeds sedert een' geruimen tijd was te Madrid eene zeer ernstige spanning waargenomen, en het is niet onopgemerkt gelaten, dat onlangs, bij besluit der Regering, eene lijfwacht, uitsluitend ten dienste der Koningin, is ingesteld geworden. Dat echter een dadelijke aanslag op het leven dier Vorstin zou worden ondernomen, schijnt men niet te hebben verwacht.

Men laat het bij deze gelegenheid niet onopgemerkt voorbijgaan, dat, ingeval de regerende Koningin mogt komen te overlijden, het Regentschap zou toekomen aan hare zuster, de Infante Hertogin *van Montpensier*.]

DUITSCHLAND.

Eene correspondentie uit Berlijn meent, dat het ontwerp van wet voor het zegel op de dagbladen zal worden ingetrokken. Volgens dat ontwerp, zou de *Vossische Zeitung* omtrent *f* 120,000 in het jaar betalen.

— De finale regeling van den staat van zaken in de hertogdommen Sleeswijk en Holstein schijnt daar genoegen te geven, maar vooral is men verheugd over de keuze der twee personen, aan wie het hoofdbestuur over de hertogdommen is toevertrouwd. Men acht deze voor allen geschikt, om de onafhankelijkheid der hertogdommen op den duur te handhaven. De ontruiming door de Bondstroepen zal spoedig volgen. Sommigen verzekeren, dat daartoe reeds bevel uit Weenen gegeven is.

— De Tweede Kamer te Berlijn heeft, hoewel bij eene ondergeschikte kwestie, op nieuw een bewijs gegeven, dat zij *tegen* de grondwets-herziening is gestemd.

— Men wil weten, dat er bij de bondsvergadering een voorstel is gedaan tot bijeentrekking van een bondskorps van 200,000 man aan de Fransche grenzen. Dit voorstel zou door de groote Staten ondersteund worden.

— Uit Berlijn meldt men, dat de minister van financiën voornemens zou zijn om *nieuwe* belastingen uit te schrijven, en die op het zout weder in te voeren.

— Het wetgevend ligchaam te Frankfort heeft den 5den Februarij het handelsverdrag tusschen het tolverbond en de Nederlanden en de additionele overeenkomst tusschen het tolverbond en België goedgekeurd.

— Door Hannover is, te gelijk met de voorloopige aankondiging der ratificatie van het traktaat van den 7den Sept., aan Pruissen medegedeeld, dat de onderhandelingen met Oldenburg, over de toetreding tot dat traktaat, met een gunstig gevolg schijnen bekroond te worden.

— Den 3den is dr. *Eylert*, de eerste bisschop der Evangelische Lands-kerk in Pruissen, te Potsdam in den ouderdom van 82 jaren overleden.

Volgens Beijersche bladen, heeft het Beijersche leger het eenige voorbeeld van een *neger-officier*, daar de moor, welken de hertog *Max van Beijeren* voor eenige jaren uit Egypte medebragt, en die onder de ruiterij dienst nam, onlangs tot officier bevorderd is.

— Men wil weten, dat *Jerome Bonaparte* stappen heeft gedaan, om, als vertegenwoordiger der Westfaalsche staatsschuldeischers, bij de Bondsvergadering aan te dringen op de erkenning hunner vorderingen. De Fransche regering zou hebben doen verklaren, dat zij besloten had, deze eischen te ondersteunen.

— De Saksische *Constitutionnelle Zeitung* bragt het verslag van de zitting der Eerste Kamer, onder de rubriek: *Koninklijk hof-theater.* Dit verwekte groot opzien! De redacteur kwam in verhoor, en het no. der courant werd in beslag genomen. Het bleek echter, dat de zetter de schuld had, en in plaats van het gebruikelijk „*Konirgrijk Saksen*" boven de zitting te plaatsen, bij vergissing den regel „*Koninklijk Theater*" had genomen. Beide opschriften, dagelijks gebruikt, blijven n.l. op de drukkerij staan, en alzoo was dit *quid pro quo* mogelijk.

— Onlangs stierf een oud apotheker te Bremen. Algemeen was het bekend, dat hij er warmpjes inzat, hoewel hij uiterst sober leefde. Hij liet bij zijn' dood geen testament na. Toen dus zijne erven den boedel nazagen, vonden zij overal, van den kelder tot aan de vliering, hier en daar geld. In ieder hoekje, in kruiken, zakken, kasten, doozen en glazen, overal trof men zilvergeld aan. Men vond in de eerste veertien dagen eene verbazende som — bij de *f* 100,000. En de man deed zich bij zijn leven te kort, om zijne neven en nichten misschien mooi weêr te laten spelen.

— Het verbod van den uitvoer van graan uit Polen wordt thans bepaald tegengesproken.

— Volgens berigt uit Stockholm, is den 24sten Januarij een der in de nabijheid dier stad gelegen kruidmagazijnen, waarin zich 2800 centenaars kruid bevonden, in de lucht gesprongen. Vele duizenden glasruiten zijn in de hoofdstad door de ontploffing vernield, terwijl onder de puinhoopen van het magazijn en de nabijgelegen gebouwen verscheidene lijken gevonden waren.

— Een bankier, afkomstig uit Romanie, administrateur van den grootvizier en tegelijk pachter van verschillende tollen, is van Konstantinopel naar Odessa gevlugt. Zijn tekort bedragt 15 millioen piasters, waarvan 13 millioen aan de Porte.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 4 Februarij.

Gisteren heeft Koningin *Victoria* de zitting van het Parlement in persoon geopend.

In de troonrede verklaart de Koningin, dat er voortdurend eene vrienschappelijke verstandhouding met de buitenlandsche mogendheden bestaat; — dat hare aandacht gevestigd blijft op de ingewikkelde aangelegenheden der hertogdommen Holstein en Sleeswijk, — en dat op het einde des vorigen jaars te Berlijn tusschen Duitschland en Denemarken een verdrag is gesloten tot vereffening der Deensche kwestie.

De Koningin ziet met leedwezen, dat de oorlog aan de Kaap de Goede Hoop blijft voortduren, en dat zich eenige wanordelijkheden in sommige gedeelten van Ierland hebben voorgedaan.

H. M. verheugt zich daarentegen over den goeden uitslag der financiële hervormingen, in 1846 beraamd; de handelsvrijheid is verleend, zonder dat de schatkist er door geleden heeft; zij verklaart verder, dat de regering zich bezig houdt met het opsporen der middelen om de beginselen, in de *Reform bill* vervat, te ontwikkelen, ten einde eene nieuwe uitbreiding aan het kiesregt te geven. Ook zal bij het Parlement een wets-ontwerp ingediend worden tot hervorming van het regtswezen.

Er zullen aan het Parlement mededeelingen worden gedaan nopens de verhooging van het budget van dit jaar, in vergelijk van het vorige. H. M. hoopt, dat men die inlichtingen voor voldoende zal houden, en dat het Parlement zal erkennen, dat die verhooging in overeenstemming is met het beginsel der stipte aankleving eener vreedzame staatkundige gedragslijn en dat ze door het stelsel eener wijze staathuishoudkunde gevorderd wordt.

Overigens bevat de troonrede geene belangrijke mededeeling.

Na den afloop der zitting heeft de minister-president, lord *John Russell*, eenige korte maar hoogst gewigtige ophelderingen gegeven. Hij verklaarde dat hij de aftreding van lord *Palmerston* had aangeraden, omdat deze laatste aan den Franschen gezant zijne algeheele goedkeuring van den *coup d'état* had te kennen gegeven, zonder vooraf het oordeel der kroon hieromtrent in te winnen.

— Het glazen paleis is thans, op drie groote voorwerpen na, ledig. Het lot des gebouws is nog niet beslist, doch indien het blijft bestaan, zal het een nieuw dak behoeven, waarvan de kosten op 20,000 p. st. (*f* 240,000) worden geschat.

— De toestand van Ierland wekt billijke bezorgdheid. De rust, die op de dwaze onderneming van *Smit O'Brien* gevolgd was, heeft voor eene nieuwe beweging plaats gemaakt. Maar het tooneel daarvan is niet meer het graafschap Tipperary; de geheime genootschappen, die Ierland ondermijnen, hebben zich verplaatst en verrigten thans hun schrikwekkenden arbeid in de graafschappen Monaghan, Locoth en Armagh.

Een stelsel van schrikbewind is over de gansche uitgestrektheid dier graafschappen ingevoerd en de loop der justitie is er met geweld gestuit. Al de invloedhebbende eigenaren zijn met den dood bedreigd en geen hunner durft, zelfs bij dag, uitgaan zonder vergezeld en goed gewapend te zijn. Zekere groote grondeigenaar van het graafschap Monaghan, de heer *Bateson*, die de betrekking van vrederegter bekleedde, is onlangs door een geweerschot op den openbaren weg gedood, en ofschoon de weg druk bezocht werd en aan beide zijden de landbouwers op het veld arbeidden, wordt niemand gevonden die verklaren durft, den heer *Bateson* of iemand in de omstreken gezien te hebben. Nog drie of vier moorden zijn op dezelfde wijze gepleegd.

Het Engelsch gouvernement, ziende dat alle pogingen der justitie vruchteloos bleven, heeft een aantal troepen in beweging doen stellen en de meest gevaarlijke graafschappen zullen door haar bezet worden.

De vrees, welke zoo wel den gezworenen als den regters aangejaagd wordt, heeft ook het gouvernement gedwongen, speciale commissiën te benoemen, om de daders der laatste moorden op te sporen en te straffen. Eene dier commissiën zetelt thans te Newry, onder de bescherming der troepen, om de verdachte moordenaars van den heer *Bateson* te oordeelen, en de bevolking, wel verre van eenige vrees aan den dag te leggen, getuigt openlijk van hare deelneming jegens de beschuldigden. — Dit alles levert het treurig bewijs op van den noodlottigen invloed der geheime genootschappen op het zedelijk karakter des volks.

— In de heden ochtend te Liverpool, met het stoomschip *Atlantic*, ontvangene berigten uit Nieuw-York van den 24sten Januarij wordt gemeld, dat de Oostenrijksche zaakgelastigd alle diplomatieke betrekkingen met het Bewind der Ver. Staten had afgebroken. Het was bekend, dat daarvoor vrees bestond, ten gevolge van de houding, die de Amerikaansche bewindslieden ten aanzien van *Kossuth* hadden aangenomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Februarij.

De gisteren afgekondigde kieswet (waarvan de hoofdbepalingen reeds in ons vorig nommer zijn medegedeeld) heeft alhier een vrij gunstigen indruk gemaakt. Hoofdzakelijk is men tevreden over de uitsluiting des legers van het stemregt. De ondervinding sedert 1848 heeft deswege heilzame lessen gegeven en aangetoond, dat militairen geen vrije personen zijn, en slechts gehoorzamen.

De kiezers zijn tegen den 29sten Februarij opgeroepen. De Senaat en het Wetgevend Ligchaam zullen dus waarschijnlijk niet voor half Maart bijeen komen.

— Groote sensatie maakt een brief van den hertog *van Nemours* en den prins *van Joinville* aan de executeuren-testamentair van *Lodewijk Philips*, over de inbeslagneming van de goederen der *Bourbons*. De prinsen protesteren daarbij ten krachtigste tegen de door *Lodewijk Napoleon* uitgevaardigde dekreten. Van hunnen brief zijn echter slechts eenige geautografiëerde copijen in een paar der voornaamste salons in omloop, terwijl de Fransche dagbladen den tekst niet mogen, kunnen of willen mededeelen. Sommige derzelve meenen, dat het de bedoeling der prinsen nimmer geweest kan zijn, om een dergelijken brief openbaar te maken; daarom laten zij zijne mededeeling achterwege. Een der geautografiëerde afdrukken is echter door den correspondent van een der buitenlandsche dagbladen verzonden; zijn inhoud is de volgende:

» *Aan de heeren executeuren-testamentair van Lodewijk Philips!*

CLAREMONT, 29 Jan 1852.

» *Mijne Heeren!*

» Wij hebben de protestatie ontvangen, die gij tegen de dekreten hebt ingediend, waarbij onze goederen in beslag genomen werden; zeer hartelijk bedanken wij u voor uwe pogingen, om weerstand te bieden aan onregtvaardigheid en geweld.

» Geheel eenvoudig vonden wij het, dat gij u hoofdzakelijk op het regtskundig terrein hebt bewogen, zonder te doen uitkomen wat de considerans der dekreten beleedigends bevat voor de nagedachtenis des Konings, onzen vader.

» Een oogenblik dachten wij er aan, om de lijdzame rol vaarwel te zeggen, die de verbanning ons oplegt, en om persoonlijk de aanvallen af te slaan, die op zoo onwaardige wijze gerigt worden tegen den besten der vaders, en, wij vreezen niet het er bij te voegen, tegen den besten der Koningen.

» Toen wij de zaak echter meer rijpelijk in overweging namen, scheen het ons toe, dat op dergelijke beweringen een verachtend stilzwijgen het beste antwoord was.

» Wij zullen ons dus niet verlagen met aan te toonen, hoe verfoeijelijk die laster klinkt uit den mond van hem, die tweemalen de grootmoedigheid van Koning *Lodewijk Philips* kon waarderen en wiens familie nimmer dan weldaden van hem ontving.

» Wij laten aan het algemeen gevoelen de zorg over, om regt te spreken, zoowel over de woorden als over de daad, die zij vooraf-gaan; mogen wij de blijken van sympathie gelooven, die wij van alle zijden ontvangen, dan zijn wij maar al te goed gewroken.

» Voor de eer van een land, waaraan onze vader achttien jaren vrede, voorspoed en waardigheid schonk, — van een land, dat wij, zijne zonen, met loyauteit gediend hebben, — voor de eer van dat Frankrijk, hetwelk nog immer het vaderland is, dat wij beminnen, gevoelen wij ons gelukkig te kunnen constateren, dat die schandelijke dekreten met hun nog schandelijker considerans, alleen hebben kunnen verschijnen onder de heerschappij van den staat van beleg en na de opheffing van alle waarborgen, die de vrijheden der natie beschermden.

» Wij eindigen, en bidden u, Mijne Heeren, van onze levendige erkentelijkheid te betuigen aan de uitstekende mannen van alle partijen, die ons de medewerking van hun talent en hunnen moed komen aanbieden. Van ganscher harte nemen wij die medewerking aan, overtuigd als wij zijn, dat zij, door onze zaak te verdedigen, tevens de regten der geheele Fransche maatschappij beschermen.

» Ontvang, Mijne Heeren, de verzekering onzer vriendschappelijke gevoelens."

(*Get.*) LOUIS D'ORLEANS, *Hertog van Nemours.*
FR. D'ORLEANS, *Prins van Joinville.*

— De troonrede der Koningin van Engeland, gisteren te 2½ uur uitgesproken en door den onderzeeschen telegraaf overgemaakt, was te 4 uur reeds gedrukt te Parijs rondgedeeld.

Van den 5den. Behalve de moordaanslag op de Koningin van Spanje den 2den dezer gepleegd, die alhier een algemeen afgrijzen verwekt, en waarvan men heden geene nadere bijzonderheden heeft ontvangen, wekt nog eene andere zaak de algemeene aandacht; t. w. de plegtige receptie van den heer *de Montalembert*, als lid der Fransche Akademie. De graaf heeft met zijne gewone welsprekendheid de beginselen van 1789 bestreden; en werd beantwoord door den heer *Guizot*.

De geestdrift, die het publiek aan den dag legde om zich naar de Akademie-zaal te begeven, levert het bewijs, hoe groot nog de behoefte gevoeld wordt aan een spreekgestoelte en discussiën. Voor toegang-kaarten betaalde men tot 800 francs toe.

Daar men wist, dat er over staatkunde gesproken zou worden, en men dit thans weinig en dan nog slechts onder den druk der censuur hoort, was de belangstelling buitengemeen groot. De heer *de Montalembert* hield eene lofrede op zijn' voorganger *Droz*, leverde eene korte schets van diens leven en werken, en haalde eenige zinsneden uit deze laatste aan. De zin dezer aanhalingen was: Wanneer de Republiek zal komen, dan zullen wij geene vrijheid hebben, maar twee dagen van despotismus, het eerste onder de heerschappij van het gemeen, de tweede onder de heerschappij van een' despoot.

De Restauratie en de regering van *Lodewijk Philips* werd door hem hoogelijk geprezen. Hij verklaarde dat de regering in 1814 gehuldigd, aan Frankrijk 30 jaren voorspoed heeft geschonken en dat men die eerst heeft gewaardeerd, toen men ze verloren had. Hij concludeerde met het bewijs, dat de vrijheid van Frankrijk boette voor de revolutie, en besloot met te zeggen, dat er, om Frankrijk te redden, geen ander middel was, dan de terugkeer tot de algeheele waarheid, tot het Christendom.

De heer *Guizot* sprak heden voor de eerste maal sedert 1848 in eene vergadering. Hij drong vooral aan op [illegible] en godsdienstige verdraagzaamheid, en herinnerde [illegible] *de Montalembert*, dat zij steeds elkander hebben bestreden, maar dat in weerwil hiervan, hij voor hem steeds de meeste sympathie had gevoeld, en thans meer dan ooit gevoelt. Hij bragt veel lof toe aan de heeren *Droz* en *de Montalembert.* Ook prees hij de Monarchij en de Kerk, en betoogde, dat beide Frankrijk hadden doen worden wat het was. Hij bedankte den heer *de Montalembert*, dat hij koning *Lodewijk Philips* nimmer had bestreden, dien koning aan Frankrijk, maar zoo aan de maatschappelijke orde verknocht; die steeds geregeerd had met het doel om Frankrijk van regeringloosheid te vrijwaren. Hij voegde er ten slotte bij, dat Frankrijk het absolute gezag geenszins betreurde.

Deze redevoeringen zijn niet, gelijk men gezegd had, aan de censuur onderworpen. Zij zijn als gewoonlijk aan de akademie voorgelegd. De heer *Cousin* wilde, dat eenige zinsneden uit de redevoering van den heer *de Montalembert* zouden worden geschrapt, maar de heer *Guizot* heeft er zich krachtdadig tegen verzet.

— Het belangrijkste wat de *Moniteur* heden mededeelt, is eene circulaire der ministers van binnenlandsche zaken, oorlog en justitie, gerigt aan de procureurs generaal, waaruit blijkt, dat de regering in het voornemen blijft volharden, om op den weg van gematigdheid voort te gaan.

— Men verzekert, dat de aartsbisschop van Reims, de bisschoppen van Lucon en Quimper het voorbeeld van den bisschop van Rennes gevolgd en geweigerd hebben, gelden uit den verkoop der goederen van *Orleans* aan te nemen tot een liefdadig oogmerk.

Van den 6den. De redevoeringen van de heeren *de Montalembert* en *Guizot*, ter gelegenheid van de ontvangst van eerstgenoemden in de Fransche Akademie gehouden, zijn door de censuur niet geschikt geoordeeld, om geheel te worden bekend gemaakt.

Toch waren die reeds den 15den Nov. gereed, en heeft geen der beide sprekers iets in zijn werk sinds dien dag veranderd; dan alleen dat de heer *de Montalembert* eenige zinsneden heeft gewijzigd, waarin hij de wetgevende vergadering aanrandd., Nadat dat ligchaam is gevallen, meende hij met meer omzigtigheid te moeten behandelen. *L'Assemblée Nationale* alleen heeft de beide redevoeringen volledig medegedeeld; de bevelen tot uitschrapping waren toen nog niet gegeven.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Februarij.

Volgens een berigt uit Londen, heeft het Engelsch bewind in eene nota aan *L. Napoleon* formeel verklaard, dat het geen aanslag op de onafhankelijkheid van België en de integriteit van deszelfs grondgebied dulden zal.

— Het genootschap tot beoefening der Vlaamsche letterkunde voor *Tael en Vaderland*, te Deijnze, dezer dagen een subsidie uit de Belgische schatkist van fr. 500 ontvangen hebbende, looft eenen prijs van fr. 300 uit aan den schrijver, hetzij Belg of Nederlander, van den besten zede-roman aan het hedendaagsche Nederduitsche volksleven ontleend, 200 tot 300 bladzijden groot en vóór den 1sten September 1852 in te zenden.

Van den 7den. De heer *Briard*, uitgever van het *Bulletin Français*, welk dagblad door den commissaris van politie in beslag is genomen, heeft thans dien commissaris van politie en den regter van instructie voor de regtbank gedagvaard tot teruggave der in beslag genomene dagbladen en betaling van 30,000 frs. schadevergoeding. Twee gedingen zijn dus in deze zaak ophanden; het van-kracht-zijn der wet en hare interpretatie.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 4den Februarij.

In de zitting van heden is ingekomen het verslag in betrekking tot de algemeene staatsbegrootingen van 1849 en 1850. — Van het ontwerp van wet op de jagt en visscherij, waarover de beraadslagingen zijn voortgezet, zijn achtervolgens de artikelen 21 tot en met 29 aangenomen. De beraadslaging zal morgen ochtend te elf uur worden hervat.

Zitting van Donderdag den 5den Februarij.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet op de jagt en visscherij voortgezet en achtervolgens de artikelen 30 tot en met 40 aangenomen. De hervatting der beraadslagingen is bepaald op morgen, des voormiddags te elf uur.

Zitting van Vrijdag den 6den Februarij.

In deze zitting zijn tien wets-ontwerpen ingekomen tot het verleenen van naturalisatie aan even zooveel personen. Van het ontwerp van wet op de jagt en visscherij zijn de artikelen 41 tot en met 53 aangenomen. De beraadslagingen over dat ontwerp zullen morgen, des voormiddags te elf uur, worden voortgezet.

Toen aan de orde kwam art. 54 (het laatste van het ontwerp), stelde de minister voor het volgende nieuwe artikel: „Op de overeenkomsten van pacht of huur, vóór de afkondiging dezer wet gesloten, is het 2de lid van art. 2 zonder invloed. De beklemde meijer evenwel, wiens overeenkomst vóór de afkondiging dezer wet was gesloten, en die noch uit de overeenkomst, noch uit anderen hoofde het genot der jagt en visscherij op den beklemden grond bezit, kan zich dat genot voor den duur der overeenkomst verschaffen, tegen een' prijs, op de wijze in art. 3 aangewezen te bepalen." De minister zegt, die 2e alinea voor te stellen met het oog op de provincie *Groningen*, waar anders het jagtregt een heerlijk regt zou blijven.

Zitting van Zaturdag den 7den Februarij.

Heden is de Jagtwet *aangenomen* met 47 tegen 12 stemmen. (*Tegen* hebben gestemd de heeren: *van Dam van Isselt*, *van Heiden Reinestein*, *Hoffman*, *van Zuijlen van Nyevelt*, *van Goltstein*, *Groen van Prinsterer*, *van der Linden*, *Mackay*, *van der Heijde*, *Ypeij*, *Taets van Amerongen* en *van Lynden*.

Daarna is de beraadslaging aangevangen over het wets-ontwerp tot amortisatie van schuld over 1851. — De beide eerste artikelen van dit ontwerp zijn achtereenvolgens aangenomen. De voortzetting der beraadslaging is bepaald op Maandag aanstaande, des voormiddags te elf uur.

In de zitting van den 31sten Januarij zijn ingekomen en worden naar de commissie ad hoc verzonden o. a. zes adressen, houdende bedenkingen tegen de wet op het armbestuur, waaronder een uit Groningen, van mevrouw *Baart de la Faille* en andere bestuurders en bestuurderessen van eene inrigting voor krankenverpleging en verzorging van verwaarloosde kinderen te Groningen; en een adres van schrijnwerkers, zadelmakers, smeden enz., te Groningen, houdende bedenkingen tegen de bestaande wetgeving op het regt van patent.

In de zitting van den 2den Februarij is ingekomen een adres van den kerkeraad der Hervormde gemeente van de Breede, houdende bedenkingen tegen de wet op het armbestuur.

'S GRAVENHAGE, 6 Februarij.

Het verslag van den minister van koloniën over het beheer en den staat der koloniën over 1849, den 3den October bij de Tweede Kamer der Staten Generaal ingebragt, is thans gedrukt en beslaat niet minder dan 219 bladzijden in folio.

— Z. M. heeft bij twee dezer dagen genomen beschikkingen goedgevonden: 1) voor de officieren bij de troepen te voet den degen door eene hang-sabel met scheede van zoogenoemd berlijnsch zilver, en gedragen aan een zwart verlakt lederen ceintuur-koppel met leeuwenkoppen van voren, te doen vervangen; en 2) een nieuw model te arresteren voor een' mantel en kwartiermuts.

— Z. M. heeft zijn verlangen doen kenbaar maken om wederom dit jaar geene openbare feestplegtigheden ter gelegen-

heid van H. Ms. aanstaanden verjaardag te doen plaats hebben, doch dezelve weder te vereenigen met die op den 17den Junij gevierd wordende.

— Heden zijn door de heeren procureurs *Eyssell* en *Clant* conclusiën genomen in zake van jonkh. *R. L. van Andringa de Kempenaer* tegen de Hooge Erfgenamen van wijlen Z. M. Koning *Willem II.* De eischer concludeerde tot veroordeeling van de gedaagden tot betaling eener som van *f* 2625 en voldoening van vijf driemaandelijksche termijnen van *f* 525 ieder, behoudens de nadere regten van den eischer. De gedaagden concludeerden tot ontzegging van dien eisch, of althans tot niet-ontvankelijk-verklaring en veroordeeling in de kosten. De pleidooijen zijn bepaald op den 16den April eerstkomende.

— In den *Echo Universel* leest men: „ Wij hebben gisteren in algemeene bewoordingen tegengesproken de bewering van het die voorgeven dat de Fransche Regering van de Nederlandsche Regering zou hebben verlangd, dat zij de Nederlandsche drukpers zou noodzaken hare afkeuring van de maatregelen, die in Frankrijk genomen zijn, te matigen. Wij verzekeren heden, op de meest stellige wijze, dat die geruchten van allen grond zijn ontbloot."

— De Britsche akademie van wetenschappen, kunsten en nijverheid heeft eenige buitenlanders haar lidmaatschap opgedragen. De Nederlanders, tot leden der gemelde akademie benoemd, zijn, alphabetisch gesteld: jhr. mr. *van Asch van Wijk*, lid der arrond.-regtb., enz. te Utrecht; *E. H. von Baumhauer*, hoogleeraar te Amsterdam; *N. D. Brandon*, eigenaar der koninklijke fabrijk van stearinekaarsen aldaar; *J. Cazaux*, werktuigkundige en uitvinder van het concentriek geslagen touwwerk der fabrijk van *Beeflingh en Co.*, te Katwijk bij Leiden; *F. W. Conrad*, ingenieur van de Hollandsche spoorweg-maatschappij, president van het konінkl. instituut van ingenieurs, te 's Hage; baron *de Geer*, secretaris van het historisch genootschap, te Utrecht; *J. M. van Kempen*, zilversmid van Z. M. aldaar; *A. van Lee*, letterkundige te Amsterdam; *C. J. Matthes*, hoogleeraar aldaar, en *A. G. Mulder*, hoogleeraar te Utrecht.

— Z. H. de regerende hertog van Brunswijk-Oels heeft den hoogl. *J. C. Blume*, te Leiden, ter erkentenis zijner verdiensten in de genees- en natuurkundige wetenschappen, benoemd tot ridder van *Hendrik* den Leeuw.

— Heden heeft het prov. geregtshof van Zuidholland uitspraak gedaan in de zoo veel gerucht gemaakt hebbende zaak van de predikantsvrouw *M.*, te Rijnsburg, weswege voor dit hof heeft te regt gestaan *A. M.*, beschuldigd van diefstal bij nacht door meer dan één' persoon, op het afgesloten erf van genoemden predikant.

Het hof heeft, de daadzaken aannemende, en op de gronden, door den verdediger, den advokaat *van Raalte*, voorgedragen, uitgemaakt, dat zij het kenmerk van diefstal misten. Het hof heeft den besch. mitsdien verklaard *niet schuldig* aan den hem ten laste gelegden diefstal, en hem daarvan vrijgesproken; doch heeft hem *schuldig* verklaard aan het dooden van eenen haan zonder noodzaak, en hem, op grond van art. 454 en 463 Strafregt, veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 14 dagen.

— Van het onlangs uitgegeven werk des hoogleeraars *Opzoomer*, *de Weg der Wetenschap*, *Handboek der Logica*, is eene Hoogduitsche vertaling in het licht verschenen.

— Volgens partikuliere berigten, die men te Batavia had ontvangen, moeten er onder de troepen van Palembang om en bij de 400 zieken zijn. Men had de krijgsoperatiën tegen den vijand, wegens het invallen van de westmoesson, niet krachtdadig kunnen voortzetten. Te gelijk met die tijdingen, zijn twee officieren zwaar gekwetst te Batavia aangekomen. De resident had, naar men meende, weder om nieuwe versterking verzocht. (*Indiër.*)

AMSTERDAM, 8 Februarij.

Wij vernemen, dat het groote stoomoorlogschip, op de landswerf alhier aangebouwd wordende en aan hetwelk door Z. M. den Koning de naam der hoofdstad werd gegeven, thans zoover is gevorderd, dat men tot het te water brengen er van zal overgaan, en is dit met 's Konings goedvinden bepaald geworden op Hoogstd. verjaardag, zijnde Donderdag den 19den dezer.

— De kapitein *Rochell*, te Haarlem, is door den President der Fransche republiek benoemd tot ridder van het legioen van eer, ter zake van zijne vroegere eervolle dienst bij het Fransche leger.

HELVOETSLUIS, 3 Februarij.

Op Zr. Ms. oorlogstoomschip *Bromo* bevinden zich twee officieren, zijnde de beide luits. ter zee 2de kl. jhr. *J. S. O. von Schmidt auf Altenstadt*, en jhr. *N. A. Holmberg de Beckfelt*, die, uit hoofde van een plaats gehad hebbend duel in de Oost-Indiën, in gevangenschap naar Holland worden overgebragt.

UTRECHT, 6 Februarij.

Men verhaalt, dat de heer *v. Hall* als gezant te Parijs zou worden benoemd. Velen hadden de benoeming van den heer *Boreel v. Hogelanden* verwacht. Er zijn er door wie het vertegenwoordigen van Nederland bij dit Fransche Gouvernement als eene niet zeer benijdenswaardige taak beschouwd wordt.

VLISSINGEN, 6 Februarij.

Gisteren is door den harden Noordwesten wind de Engelsche brik *Friends* tegen het Delfzijlsche kofschip *Iduna* [moet dit ook de *Udonia*, kapitein EILTS, van Delfzijl zijn ?] gezeild. Dit laatste is daardoor wegens een gat in de boeg en verdere averij alhier binnen de haven gekomen. De eerste heeft eenige schade in het want. De wind was ongemeen hevig, zoodat de post eenen geheelen dag heeft moeten wachten met overvaren, en de stoomboot *Gedeh* niet heeft kunnen vertrekken.

LEEUWARDEN, 5 Februarij.

In Friesland is wederom last gegeven tot het dooden van 100 runderen, makende met de laatstgedane opgaaf een totaal van 3575 runderen.

ASSEN, 6 Februarij.

Gisteren zijn hier wederom 25 vette koeijen en ossen, door de gebroeders *Cohen* van Veendam aangevoerd, in een schip geladen, om naar Amsterdam gebragt en daar op de markt verkocht te worden.

— Men verneemt, dat de geldleening van *f* 75,000, ten behoeve der provincie naar 4 pCt. opengesteld, niet is volgeteekend; bij den arr. betaalmeester te Assen is voor *f* 22,000 ingeschreven.

— Naar men verneemt, heerschen de pokken bij voortduring te Meppel; voor een paar dagen is daaraan weder een man overleden. In andere plaatsen van ons vaderland, zooals Leiden, Zwolle, Zwartsluis (hier in vrij erge mate) heerscht deze ziekte ook. Hier ter stede is de daaraan lijdende schippersknecht beterende. Eene herënting schijnt vrij algemeen door de geneeskundigen te worden aangeraden. (*Dr. Ct.*)

GRONINGEN, 9 Februarij.

Heden middag is alhier onder nadere goedkeuring in het provinciehuis bij inzet en opbod, bij het uitgaan van kaarslicht, in het openbaar verpacht:

De ontvangst der Tolgelden op den weg van Onderdendam *naar* Uithuizen, *en wel aan de twee Tolboomen bij de Eelsweldertil*, *met de daarbij behoorende Woning*, *voor den tijd van één jaar*, *ingaande den* 1*sten Mei* 1852 *en eindigende den* 1*sten Mei* 1853.

De inzet was *f* 600, en F. K. WIERSEMA, te Uithuizen, werd hiervan aannemer voor *f* 950—00.

— Zaturdag l.l. is van hier onder behoorlijk geleide naar Hoorn overgebragt JAN TAMMES ROMP, ten einde aldaar gedurende 5 jaren correctionele straf te ondergaan; — na afloop dezer jaren zal hij van daar naar Leeuwarden worden overgebragt, om ook aldaar vijf jaren opsluiting te ondergaan, en wel crimineel.

— In den nacht van den 3den op den 4den dezer, even na middernacht, had alhier eene even aandoenlijke als zeldzame huwelijksplegtigheid plaats. Door den ambtenaar van den Burgerlijken Stand, den heer wethouder mr. W. DE SITTER, werd toen namelijk, in het bijzijn van verdere beambten en van 6 getuigen, het huwelijk voltrokken tusschen den sergeant der artillerie J. J. SPORK en J. W. KELDER, beide geboren te *Nijmegen*. Deze handeling had plaats terwijl de genoemde militair op zijn sterfbed lag. Ruim tien uur later is hij overleden nalatende zijne weduwe, waarmede hij 17 jaren in de beste verstandhouding had geleefd en vijf, thans wettige, kinderen.

Zaturdag l.l. werd zijn lijk op eene plegtige wijze ter aarde besteld, waaraan onder anderen deelnamen de kapitein, onderofficieren en verdere manschappen van het detachement artillerie, waarbij hij had gediend, al de onderofficieren van het garnizoen alhier, en door het korps hoornblazers van het 1ste bataljon, derde regement infanterie, dat zich hiertoe vrijwillig had aangeboden, en door wier fraai uitgevoerde stukken de plegtigheid niet weinig werd verhoogd.

— Gisteren avond was ZWAANTJE VAN DER WAL, vrouw van JAN HINDRIKS, wonende in den Bleekersgang, door de duisternis en den hevigen wind in de Kruidgracht geraakt. Op haar hulpgeschrei mogt het PETRUS DE VRIES, timmermansgezel, wonende aldaar, met medehulp van den aldaar op post staanden kanonnier gelukken, de vrouw nog bij tijds te redden.

— Bij notificatie van Gedeputeerde Staten dezer provincie is ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat, ingevolge Koninklijk besluit van den 30sten December 1851, op den grindweg van Winschoten naar de Moryge, ten koste der provincie Groningen aangelegd, ten bate dier provincie, tol zal worden geheven, volgens het tarief, bij dat besluit gevoegd; — dat die heffing zal geschieden aan de tolboomen, welke voorloopig zullen worden geplaatst de een in de Moryge en de ander tusschen den turfweg en de Winschoter Hoogebrug; — dat aan elk dier tolboomen zal worden ingevorderd het regt, bij het tarief vermeld, — en eindelijk, dat in den nacht van den 14den op den 15den Februarij e.k., te 12 uur, met het heffen van den tol, op dezen weg, naar gemeld tarief, een aanvang zal worden gemaakt.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 24, bevat een besluit van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 5den Februarij 1852, no. 14 *a*, houdende bepaling van de dagen en uren, waarop de loting voor de nationale militie zal plaats hebben, en wel als volgt:

Tweede kanton, hoofdplaats *Groningen*. Donderdag den 19den Februarij. De gemeenten *Haren* en *Noorddijk* des voormiddags te 10 uur.

Vierde kanton, hoofdplaats *Leek*. Vrijdag den 20sten Februarij. De gemeenten *Grootegast* des voormiddags te 10½, *Marum* en *Oldekerk* te 11½, en de *Leek* des namiddags te 12½ uur.

Derde kanton, hoofdplaats *Zuidhorn*. Zaturdag den 21sten Februarij. De gemeenten *Grijpskerk* en *Hoogkerk* des voormiddags te 10, *Oldehove* en *Ezinge* te 11, *Aduard* en *Zuidhorn* des middags te 12 uur.

Eerste kanton, hoofdplaats *Groningen*. Maandag den 23sten Februarij. De gemeente *Groningen* des voormiddags te 8 uur.

Vijfde kanton, hoofdplaats *Winsum*. Dingsdag den 24sten Februarij. De gemeenten *Ulrum* en *Kloosterburen* des voormiddags te 10, *Eenrum* en *Leens* te 11, *Adorp* en *Baflo* des middags te 12, en *Winsum* des namiddags te 1 uur.

Zesde kanton, hoofdplaats *Middelstum*. Woensdag den 25sten Februarij. De gemeenten *Uithuizermeeden* en *Usquert* des voormiddags te 10, *Uithuizen* en *Bedum* te 11, *Warffum* en *Kantens* des namiddags te 12½, en *Middelstum* te 1½ uur.

Negende kanton, hoofdplaats *Hoogezand*. Donderdag den 26sten Februarij. De gemeenten *Slochteren* des voormiddags te 9½, *Sappemeer* des voormiddags te 11, en *Hoogezand* des middags te 12 uur.

Zevende kanton, hoofdplaats *Loppersum*. Vrijdag den 27sten Februarij. De gemeenten *Bierum* en *Ten Boer* des voormiddags te 10½, *Stedum* en *'t Zandt* te 11½, en *Loppersum* des namiddags te 12½ uur.

Achtste kanton, hoofdplaats *Appingedam*. Zaturdag den 28sten Februarij. De gemeenten *Termunten* en *Nieuwolda* des voormiddags te 10½, *Delfzijl* te 11½, en *Appingedam* des namiddags te 12½ uur.

Tiende kanton, hoofdplaats *Scheemda*. Maandag den 1sten Maart. De gemeenten *Finsterwolde* en *Midwolde* des voormiddags te 9, *Noordbroek* en *Zuidbroek* te 10, en *Scheemda* te 11 uur.

Elfde kanton, hoofdplaats *Winschoten*. Dingsdag den 2den Maart. De gemeenten *Beerta* des voormiddags te 9½, *Nieuwe Schans* te 10½, en *Winschoten* te 11 uur.

Veertiende kanton, hoofdplaats *Wedde*. Woensdag den 3den Maart. De gemeenten *Bellingewolde* en *Onstwedde* des voormiddags te 11, *Vlagtwedde* en *Wedde* des namiddags te 1 uur.

Dertiende kanton, hoofdplaats *Oude Pekela*. Donderdag den 4den Maart. De gemeenten *Nieuwe Pekela* des voormiddags te 10, en *Oude Pekela* des middags te 12 uur.

Twaalfde kanton, hoofdplaats *Veendam*. Vrijdag den 5den Maart. De gemeenten *Meeden* en *Muntendam* des voormiddags te 9, *Wildervank* te 10, en *Veendam* des middags te 12 uur.

Het Blad no. 25 bevat een besluit, van Gedeputeerde Staten, d.d. 5den Februarij 1852, no. 32, houdende aanschrijving tot inzending der opgaven, bedoeld bij art. 78 der kieswet.

— In de raadsvergadering der gemeente *Nieuwe Pekela*, van den 30sten Januarij j.l., werd een adres gelezen, houdende verzoek tot het daarstellen van eenen kunst- of grindweg, in verbinding met de gemeenten Oude Pekela en Veendam, door een 70tal der gegoedste ingezetenen geteekend. De inhoud van dit adres heeft een punt van ernstige overweging uitgemaakt, zoodat besloten is, hetzelve in handen eener commissie te stellen, terwijl de voorzitter op eene zeer gepaste wijze niet alleen het heilzame van een' grindweg, maar ook tevens de middelen trachtte aan te wijzen, tot het daarstellen van zulk eenen weg, zonder groot bezwaar voor de gemeente.

— Te *Vlagtwedde* werd den 29sten Jan. l.l. eene spinpartij gehouden. Terwijl er eene menigte jongelingen en jonge dochters vergaderd waren, ontstond er tusschen twee meisjes een hooggaande twist, ten gevolge waarvan de eene jonge dochter aan de andere een' geweldigen slag aan het hoofd toebragt, waarvan aanstonds een aanmerkelijk bloedverlies het gevolg was. Met moeite scheidde men de partijen, en wenscht, dat dusdanige vergaderingen, waarvan liefde het hoofddoel is, ook in onderlinge liefde mogen worden gehouden.

— Te *Wildervank* is door eenige jonge dames eene commissie gevormd, om in den loop dezes jaars eene verloting van vrouwelijke handwerken en andere bijdragen daar te stellen, waarvan de opbrengst geheel zal worden gewijd ter ondersteuning van hulpbehoevenden.

— Den 31sten Januarij j.l. is er bij het Schildmeer, onder Hellum, overleden IDA HENDRIKS RIJSKAMP, wedw. van HARM DERKS SMIT. Deze vrouw had zeer lang, naar men nagaan kan wel 40 jaren, aan eene inwendige kwaal gesukkeld, welke zij zelve en vele andere niet deskundigen voor een levend dier hielden, dat de lijderes zou bij zich hebben. Bij de lijkopening is nu natuurlijk gebleken, dat daar niets van waar was, maar er eene ziekte in de maag bestaan had.

— Men berigt ons van de *Beerta:*

De oprigting van brei- en naaischolen voor behoeftige meisjes schijnt in vele gemeenten moeijelijk te wezen; aan de eene zijde om de daartoe noodige gelden te verkrijgen, en aan den anderen kant, omdat die meisjes het materiëel gewoonlijk ontbreekt om te werken, waardoor velen worden teruggehouden van de gelegenheid om kosteloos die noodzakelijke handwerken zich eigen te maken. Ook hier, waar van wege de maatschappij tot nut van 't algemeen reeds drie jaren zulke inrigtingen bestaan, waarvan heden reeds drie in de gemeente worden aangetroffen, bestaat dat bezwaar; echter is men ze heden, naar ons voorkomt, op zeer eenvoudige wijze te boven gekomen. — In de vergadering n.l. van de maatschappij tot nut l.l. Woensdag alhier gehouden, werd door den voorzitter namens de commissie van de brei- en naaischolen het voorstel gedaan aan de leden, alsook aan de aanwezige dames, ook buiten de vergadering haren invloed te doen gelden, om oude kleedingstukken, die men anders verkoopt of aan een' ander vrager geeft, die ze juist niet altijd het noodigst is, aan genoemde commissie af te staan, opdat die, na door de meisjes hersteld te zijn, worden gegeven daar, waar ze naar haar oordeel het noodigst zijn. — Zoo wordt daardoor een dubbel Christelijk doel bereikt, dewijl toch gaarne de geheele gemeente dat liefderijk oogmerk ondersteunen zal.

Verder werd in die vergadering besloten, in de volgende maand in het kerkgebouw eene vergadering te houden, afgewisseld door het hier bestaande bekwame zangkoor, waar ieder zich voor klein entréegeld den toegang verschaffen kan. — Ook hiermede stelt men zich een dubbel doel voor; eerst om de daardoor bijeengebragte gelden te doen strekken ten voordeele van de brei- en naaischolen en ten andere om de belangstelling in onze maatschappij tot nut van 't algemeen aan te vuren en velen aan te sporen, het edel doel, dat zij beoogt, mede te helpen bevorderen, door zich als lid te doen inschrijven.

Moge die poging door grooten bijval worden bekroond, en in andere gemeenten weêrklank vinden!

— Vrijdag avond l.l. vergaderden in de school te Beerta de liedertafels van dit en omliggende dorpen; door het regenachtige weder was het bijna ondoenlijk van andere gemeenten derwaarts te komen; echter hadden zich nog meer dan honderd zangers en zangeressen vereenigd, die, onder directie van den onderwijzer BOUMAN, de reinste kunstakkoorden aansloegen, ter verrukking van de zamengevloeide menigte, aan alle aanwezigen een' genotvollen avond verschafte, en hen blijmoedig gestemd huiswaarts deed keeren.

— Ten kantore van den betaalmeester te *Assen* is dezer dagen een valsch bankbiljet, groot *f* 40, aangeboden.

— Men berigt ons uit *Peize*, den 8sten Februarij:

Een aantal Haulerwijkers van den echten stempel, naar men zegt tusschen de 20 en 30, waarvan een groot deel beschonken en geen enkele nuchter was, hebben zich, na afloop van den houtboeldag te Westervelde, op den avond van den 6den dezer aan grove feitelijkheden schuldig gemaakt. Inmiddels werd den burgemeester der gemeente Norg daarvan kennis gegeven.

Deze spoedde zich hierop onverwijld, met drie der te Norg gedetacheerde hulpmarechaussees naar de herberg, waar genoemde personen zich bevonden en bezig geweest waren de glazen in te slaan niet alleen, maar waar ook de vrouw des huizes door hen moet mishandeld zijn.

Drie derzelve zijn gehouden en gebonden en naar Norg gebragt, om waarschijnlijk des anderen daags naar Assen getransporteerd te worden.

— De heer H. P. BERNELO-MOENS is erkend als Hamburger vice-consul voor Friesland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

— Men schrijft uit *Leer*, dat de stoombootvaart op de Eems voor dit jaar weder aanvangt op heden den 9den Februarij, en wel door de boot van de Leer-Delfzijler-Eemsstoombootmaatschappij, de „ *Kroonprins Ernst August.*" Over 8 dagen zal de „ *Concordia*" van de Emder maatschappij weder in de vaart komen.

De steden Leer en Emden, die gedurende dezen natten winter per as totaal van elkaâr gescheiden waren, kunnen dus nu weder in een paar uren bereikt worden, en ook wordt nu de geregelde communicatie met Nederland hersteld. — Overigens is aan de actiehouders van de Leer-Delfzijler maatschappij over het jaar 1851 (even als over 1850) 5% toegewezen, en is er bovendien voor het reservefonds meer dan 1000 thaler goud kunnen worden weggelegd.

Statistiek der Bevolking over 1851.

In de gemeente *Grootegast* zijn gedurende den jare 1851 geboren 49 vrouwelijke en 42 mannelijke, waaronder 2 onechte en 7 levenloos aangegeven. Overleden, gehuwden: 8 mannelijke en 7 vrouwelijke; ongehuwden: 11 mannelijke en 12 vrouwelijke, weduwenaars 7, weduwen 1. Gehuwd 21 paren. De wettige bevolking op den 31sten December 1851 bedraagt 1619 mannelijke en 1577 vrouwelijke, te zamen 3196.

— In het afgeloopen jaar zijn te *Amersfoort* geboren 475 kinderen, als 237 jongens en 238 meisjes; overleden 270 personen, als 133 van het mann. en 137 van het vrouw. geslacht. Den 1sten Januarij 1852 bestond de bevolking uit 12,357 zielen, waaronder 5826 mannen en 6531 vrouwen, en 348 man van het garnizoen.

— De bevolking der stad *Leeuwarden* bedroeg op den 1sten Januarij 1852: 10,323 mannen, 12,394 vrouwen; totaal 22,717 zielen; — waaronder niet zijn begrepen de tijdelijk binnen de gemeente aanwezigen, zoo als militairen, gevangenen, minderjarige dienstboden enz., — welke elders domicilie hebben.

Door de kamer van koophandel en fabrijken te *Deventer* is een adres aan Z. M. opgezonden, houdende betoog van het groot belang voor de stad, en handel en nijverheid in 't algemeen, van een spoorweg loopende 1) van het station Veenendaal over Apeldoorn op Deventer, of 2) van Arnhem langs den linker IJsseloever, langs Zutphen en Voorst over Deventer, — en verder op Goor en Enschede in de rigting van Rheine, met eene verbinding in de rigting van Zwolle op Deventer, Holten of Goor; — en Z. M. verzoekende een onderzoek te laten doen naar het nut van een spoorweg in de opgegeven rigtingen, en bij gunstige bevinding zoodanige onderneming van Rijkswege daar te stellen of althans door garantie of aanzienlijke subsidiën te ondersteunen.

Staat der Staatsscholen voor Landbouw, enz. in België.

Van regeringswege is aan de Kamers in België een verslag ingediend omtrent den staat der in de laatste jaren door het gouvernement gestichte scholen van land- en tuinbouw. Zoowel de ministeriële als de oppositie-bladen vinden in dit verslag gronden voor hun oordeel over de bemoeijingen der regering met dezen tak van onderwijs; — zeker is het, dat het aantal leerlingen, die van het onderrigt aan deze inrigtingen gebruik maken, in vergelijking met het voorlaatste jaar toegenomen is. Intusschen wijst de heer BIDAUT, de inspecteur die het verslag opgesteld heeft, in de inrigting van verscheiden dezen scholen groote gebreken aan; hij is het meest voldaan met zijne bevinding op die scholen, waar het onderwijs hoofdzakelijk praktisch en de theorie bijzaak is; over het algemeen acht hij eene eenvoudiger inrigting van de scholen en van het onderwijs noodig. Het verslag handelt afzonderlijk over elk der twaalf inrigtingen, die onder bescherming en met medewerking des staats opgerigt zijn tot bevordering der onderscheiden takken van het landbedrijf, daaronder begrepen de boomkweekerij en het vervaardigen van landbouwwerktuigen.

Het aantal leerlingen, hetwelk op al de inrigtingen te zamev in het schooljaar 1849—1850 slechts 191 bedroeg, is in het schooljaar 1850—1851 tot 226 geklommen, en derhalve met omstreeks een vijfde toegenomen. Twee derden der leerlingen zijn zonen van landbouwers, grondeigenaren of andere met het landbedrijf in betrekking staande personen, en zullen derhalve dadelijk de aan de school opgedane kennis onder de leiding der ouders kunnen in toepassing brengen; de overige leerlingen zijn zonen van kooplieden, advokaten, ambtenaren, enz., en hieronder behooren de meeste, voor wie de kosten van het onderwijs geheel of gedeeltelijk door den staat worden verstrekt.

Aan de school te Leuze zijn ook proeven tot verrijking der wetenschappelijke landbouwkunde genomen, zoo als over het nut van verbeterde landbouwwerktuigen, over de kracht der onderscheiden natuurlijke en kunstmatige meststoffen, over de bijenteelt, over de toepassing der electriciteit op het groote landbedrijf. De uitkomsten dezer proefnemingen zijn door den heer BIDAUT in zijn verslag breedvoerig medegedeeld.

Aan de landbouwschool te Verviers wordt elke week eene landbouwkundige les gehouden voor de onderwijzers der gemeentescholen van het arrondissement. Deze lessen zijn door 47 schoolmeesters trouw bijgewoond; zij zullen voortaan met werkzaamheden op een aan de school afgestaan veld verbonden worden.

Consumptie te 's Gravenhage.

In 1851 bedroeg de consumtie der aardappelen te 's Gravenhage, voor zoo ver daarvan aangifte is gedaan bij den commissaris der aardappelenmarkt:

Westlandsche 29,251 mudden, Brielsche 16,088½, Geldersche 85,687, Zeeuwsche 340, Buitenlandsche 4,037, totaal 135,303½ mudden.

Er zijn aldaar in 1851 ter verkoop in de vleeschhallen gebragt: 4236 runderen, 3844 kalveren en 1580 schapen.

Akademienieuws.

Volgens den thans uitgekomen *Leidschen Studenten-Almanak* is het getal der ingeschrevenen aan de Leidsche Hoogeschool thans 491; van deze studeren 101 in de godgeleerdheid, 12 in de wis- en natuurkunde, 24 in de letteren, 71 in de geneeskunde en 188 in de regten; en 95 aan de Athenaea, als: 32 in de godgeleerdheid, 1 in de wis- en natuurkunde, 13 in de letteren, 14 in de geneeskunde en 35 in de regten. Volgens den Almanak van 1851 was toen het getal studenten 439, zoodat het met 52 is toegenomen.

Volgens den *Groningschen Studenten-Almanak* waren aan die Hoogeschool verleden jaar 83 studenten ingeschreven en beliep hun getal 259.

Aan het *Atheneum te Amsterdam* was het getal studenten 149, als: 61 in de regten, 54 in de godgeleerdheid, 24 in de geneeskunde, 7 in de letteren en drie in de wis- en natuurkunde.

ERRATUM.

In het berigt over de Surhuisterveenster-Heide, geplaatst in ons nommer van den 3den dezer, is eene fout ingeslopen. Z. Maj. de Koning heeft namelijk niet *f* 50, maar *f* 150 toegestaan, waarom de Staten Z. Maj. hadden aangezocht; zoodat dus aan de Heide door de Staten *f* 150 en door den Koning *f* 150, te zamen *f* 300 is toegestaan, tot traktement voor een' onderwijzer aldaar.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.